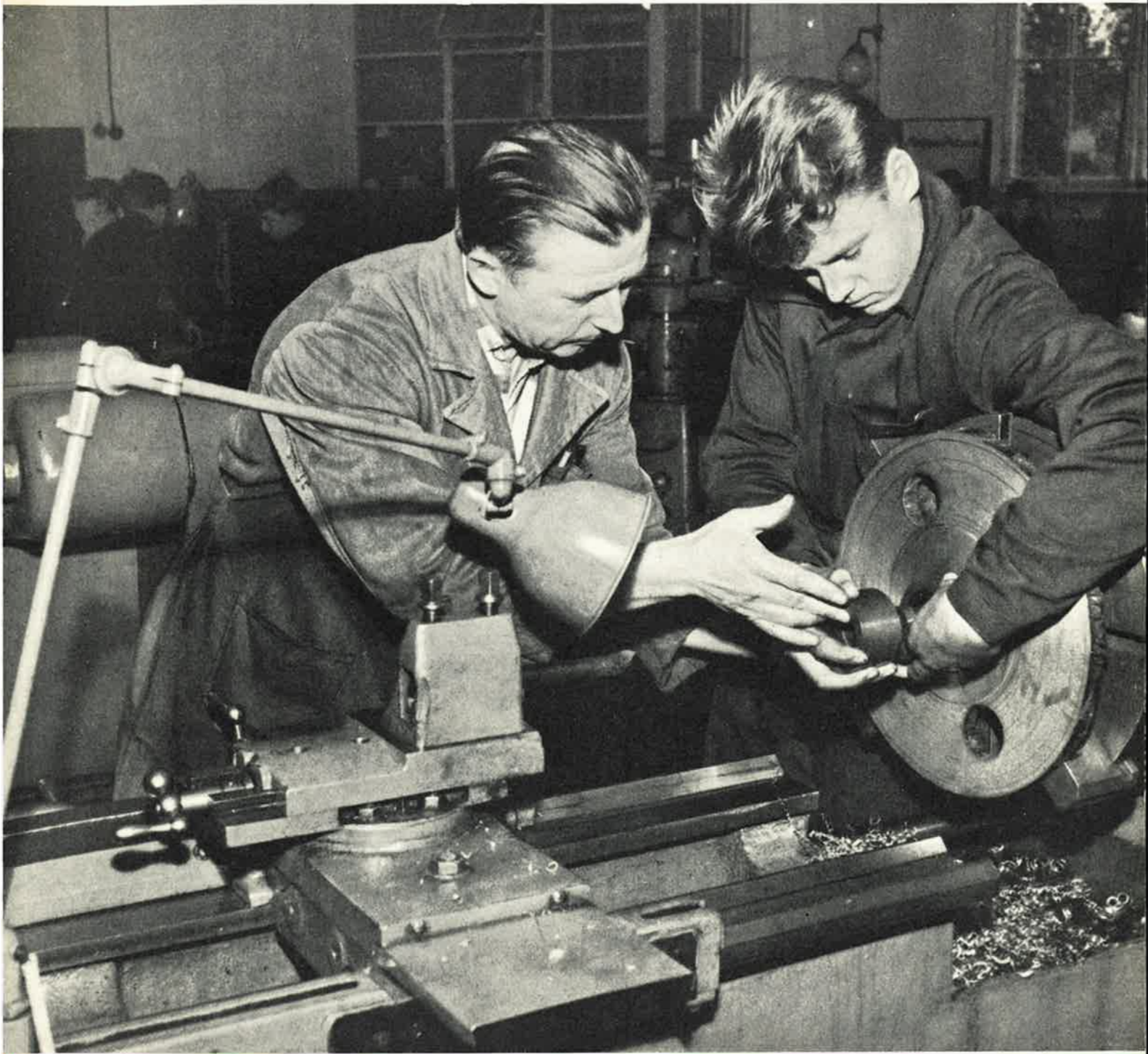

KYMI-YHTYMÄ

HENKILÖKUNNAN
JULKAISU

SISÄLTÖ:

Ammattikoulutus	1
Nuorukaisten ja aikamiesten koulu	2
Voikan paperitehtaan uusi laboratorio ja mittarikorjaamo	8
Tehtaalaiskoti VII	14
Pitkäaikaisesti palvelleita	16
Merkkipäiviä	17
Yhtymän kesäkisojen kuvasatoa	20
Voikka jälleen yhtymämme jalkapallomestariiksi	22
Mestarikerholaisia retkeilyllä Högforsissa ..	23
Uintiharrastuskilpailut	24

METSÄOSASTO

Merkkipäiviä	25
Manan majoille	26

HÖGFORSIN TEHDAS

Merkkipäiviä	27
Salon urheilukuulumisia	28
AK:n ansiomerkki	28

JUANTEHDAS

Esimerkillinen palontorjuja	29
60-vuotias	29
Juantehtaan lentopallomestaruus	29

HALLAN TEHTAAT

Hallan uusi puusepäntehtas	30
Merkkipäiviä	

Toimituksen tuoilta

Kansikuva: Ammattikoulun työnopettaja Birger Turunen ja konepajakoululainen Ola Suur-Nuuja sorvin ääressä suorittamassa tärkeätä mittausharjoitusta. Liittyy kirjoitukseen "Nuorukaisten ja aikamiesten koulu" ss. 2—7.

Vastaava toimittaja: Veikko Talvi.

Toimitussihteeri: A. Ylikangas.

Kirjapaino: Kouvolan Kirja- ja Kivipaino.

Kirjoitusten ja kuvien lainaaminen ilman lupaa kielletty.

Ammattikoulutus

Lehtemme viime numerossa selostimme yhtiön ammattikoulun poikien puolen uutta linjakajoista opetusohjelmaa sekä työteknillisiä kurseja, joiden avulla tullaan valmentamaan paperi- ja selluloosa-alan työntekijöitä ammattimiehiksi. Totesimme, että uudistus merkitsee ratkaisevaa edistysaskelta ammattikoulutuksessamme. Varsinaisen ammattikoulutuksen tehostumisen ohella voidaan uuden ohjelman puitteissa kiinnittää tähänastista enemmän huomiota ammatinvalinnallisiin näkökohtiin. Läpinäkyvänä periaatteena ohjelmassa on myös sen rakentuminen vallitsevien työolosuhteiden pohjalle. Täten koulutuksessa päästään tehokkaaseen tarkoituksenmukaisuuteen ja välttämään koulunkäynniltä pelkän koulunkäynnin vuoksi. Ohjelma onkin sopusoinnussa niiden suuntaviivojen kanssa, mitä ammattikouluopetuksesta on viime aikoina koulukysymysten yhteydessä esitetty. Kun ammattikoulussamme annettavaa opetusta tullaan lisäksi täydentämään ammatillisilla jatkokursseilla, on koko ammattikoulutus-suunnitelma saanut yhdellä kertaa kokonaisratkaisun, mitä on pidettävä huomionarvoisena ja kauaskantoisena saavutuksena.

Tunnettua on, että koulu-uudistusten suunnitteleminen ja toteuttaminen on ylipäänsä erittäin vaikea tehtävä. Siitä ovat maamme kouluopetuksen uudistamiseen tähtäävät pyrkimykset havainnollisena osoituksena. Vanhoja ja uusia aatteita on heitetty valinkauhaan, mutta uutta näyttää syntyvän varsin hitaasti. Kuitenkin eräät suuntaviivat alkavat selvästi erottua kuten esimerkiksi oppivelvollisuusvuosien lisääminen. Kehittyvä yhteiskunta vaatii kansalaisiltaan yhä enemmän ja enemmän, joten kouluopetuksen tehostaminen on osoittautunut välttämättömäksi. Aikaisemminkin arvostetulle periaatteelle, että koulun tulisi olla valmistusta elävää elämää varten, koetetaan uudistuspyrkimyksissä antaa mahdollisimman reaalin sisällitys. Tällainen asenne onkin katsottava terveelliseksi vastapainoksi opillisen sivistyksen yksipuoliselle ihannoimiselle, jollaiseen Suomen

kansalla on ollut vahva taipumus. Samalla on ammattiopetuksen tehostaminen ja kehittäminen astunut polttavana esille. On havaittu huomaamaan, että juuri tällä alalla opetus on jäänyt lapsipuolen asemaan ennen kaikkea ammattikoulujen riittämättömyyden takia.

Kuusankoskella ollaan sikäli onnellisessa asemassa, että täällä on ammattikoulu ollut toiminnassa jo viidettä vuosikymmentä. Paikkakunnan kouluoloissa yhtiön ammattikoululla on ollut varsin keskeinen asema ja tehtävä, sillä ylipäänsä kaikki pojat ja tytöt, jotka eivät ole menneet oppikouluun, ovat kansakoulusta päästyään siirtyneet ammattikouluun. Pitkän aikaa ammattikoulu on joutunut vastaamaan myös jatkokoulun tehtävistä.

Tällainen kansakoulun opetusta täydentävä valmistavan ammattikoulun opetusohjelma on vallitsevissa olosuhteissa ollut erittäin hyödyllinen. Sen avulla on voitu tehostaa kansalaiskasvatusta ja samalla kehittää oppilaiden käytännöllisiä taipumuksia. Heikkoutena on kuitenkin ollut se, että perusteellista ammattiin valmistautumista sanan vaativassa mielessä ei tämän koulutuksen yhteydessä ole voitu antaa kuin aivan rajoitetussa määrin. Oppilaiden nuori ikä on jo asettanut rajoituksensa pitemmälle menevän ammatillisen opetuksen antamiselle. Lähinnä myös tästä syystä johtuen opetussuunnitelman linjakajoisuutta ei ole voitu kehittää sellaiseksi kuin tehtäittemme tarjoamat olosuhteet olisivat vaatineet.

Nyttemmin olosuhteet ovat kuitenkin ratkaisevasti muuttuneet pohjakoulun muuttuessa 8-vuotiseksi ja oppilaiden tullessa vuotta vanhempina ammattikouluun. Vastuu kansalaiskasvatuksesta jää entistä enemmän kansakoululle ja tulevalle kansalaiskoululle, ja ammattikoulussa voidaan keskittyä ennen kaikkea varsinaiseen ammattiopetukseen. Ammattikoulun uudessa opetussuunnitelmassa tätä etua onkin kiirehditty käyttämään hyväksi ja samalla ammattiopetus on ohjattu tarkoituksenmukaisiin uomiin ja nykyajan vaatimuksia vastaavaksi.

Nuorukaisten ja aikamiesten koulu

Kuusankosken kauppalan jatkokoulun laajennuttua poikaoppilaiden osalta jo tänä syksynä 8-luokkaiseksi ei ammattikouluun uuden lukuvuoden alkaessa tullut yhtään uutta poikaa. Vasta ensi elokuussa ammattikoulu saa seuraavat uudet poikaoppilaansa, ja silloin pojat astuvat ammattikoulun ovesta sisään vuotta vanhempina kuin tähän saakka. He ovat tällöin suorittaneet oppivelvollisuutensa, eikä mikään lain kirjain pakotakaan heitä enää jatkamaan koulunkäyntiään. Mutta vapaaehtoisuudesta huolimatta ei tästä uudesta askeleesta koulutiellä tule puuttumaan vakavuutta, sillä kysymyksessä ei ole sen vähäpätöi-

sempi asia kuin suorastaan elämänuran valinta. Pojat ovat päättäneet valmistautua ammattimiehiksi ja nyt otetaan ensimmäinen askel tätä päämäärää kohti. Kansakoulussa ja varsinkin jatkokoulussa ovat henkilökohtaiset taipumukset ja taidot alkaneet vähitellen selvitä. Siirrytään lapsuudesta nuoruusvuosiin ja tällöin poikien henkilökohtaiset ominaisuudet alkavat hahmottua. Opettajat joutuvat päivä päivältä seuraamaan tätä tärkeätä murrosvaihetta ja siten he tietävät pojistaan yhtä ja toista, mikä auttaa ammatinvalintaa suoritettaessa ja tässä tapauksessa valittaessa oppilinjaa ammattikoulun uuden opetussuunnitelman

Ylhäällä: Tarkastajat Vilho Antila (oik.) ja Jouko Ketonen (kesk.) sekä rehtori Viljo Tanner syventyneinä ammattikoulun uuden opetussuunnitelman tutkiskeluun.

Vieressä vasemmalta lukien:

Hyvä tästä tulee opettajan ja oppilaan hymystä päätellen. Konepajakoulun oppilas Hannu Liimatainen valmistamassa viilauspuristinta työnopettaja Hugo Lindqvistin seuratussa tyytyväisenä työn edistymistä.

Työnopettaja Veli Mäkelä opettaa taululle tehdyn pürustuksen avulla kartion levitystä. Tarkkaavaisina seuraavat opetusta tulevat metallimiehet (vas. lukien) Jouko Hietala, Matti Söderholm, Alpo Jaakkola, Alpo Hacklin ja Martti Jurvanen.

Martti Jurvanen epäkeskopuristimen ääressä lukkolevyjä valmistamassa vieressään työnopettaja Veli Mäkelä.

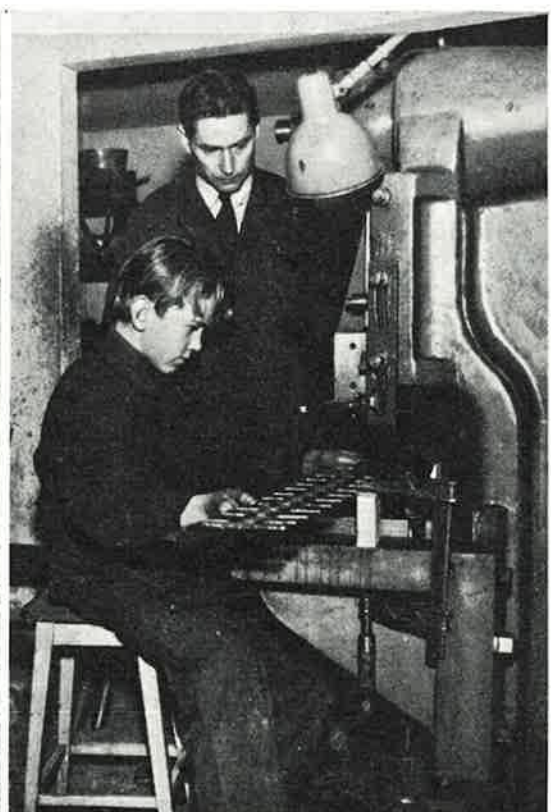

puitteissa. Ratkaiseva askel otetaan ja poikien tulevaisuus saa jo tässä vaiheessa selvän ja varman suunnan. Menestyminen edellyttää luonnollisesti koulukuriin alistumista, ahkeruutta ja omakohtaista ponnistelua, mutta pojat ovat jo sen verran miehistyneitä, että koulunkäynnin merkitys tulevan elämänuran viitoittajana ymmärretään ja koetetaan toimia parhaan taidon ja ymmärryksen mukaan. Näin alkaa opiskelu, jonka tuloksena paperi- ja selluloosatehtaiden ammattimieheiksi aikovat saavat pohjakoulutuksen täydentääkseen myöhemmin saman koulun suojissa teoreettisia tietojaan. Metallityö- sekä puutyölinjan pojat saavat puolestaan ammattikoulussa jo sellaiset tiedot ja taidot, että he koulusta päästyään ja saatuaan työpaikassaan lisää käytännön kokemusta voivat ryhtyä toimimaan korjauspajoissa ja verstaissa nuorempina ammattimiehinä.

Vaikka kuluva lukuvuosi onkin ammattikoulussa siirtymäkausi ja vaikka koulun uutta opetussuunnitelmaa voidaan ryhtyä kokonaisuudessaan toteuttamaan vasta seuraavan kouluvuoden alusta, on nykyisessä valmisteluvaiheessakin päästy uuden ohjelman läpiviemisessä jo hyvään alkuun. Sen saatoimme todeta vieraillessamme eräänä päivänä ammattikoulussa.

Olimme valinneet erittäin sopivan päivän, sillä rehtorin kansliassa tapasimme rehtori Viljo Tannerin seurassa Kauppa- ja teollisuusministeriön ammattikasvatusosaston tarkastajat, dipl.ins. Vilho Antilan sekä dipl.ins. Jouko Ketosen syvenyneinä uuden ohjelman tarkasteluun.

Tarkastaja Antila kertoi, että uusi opetussuunnitelma on herättänyt asianomaisissa ammattikouluviranomaisissa suurta mielenkiintoa. Hänellä itsellään on ollut tilaisuus seurata sen hahmottumista ja tulos vaikuttaa erittäin lupaavalta. Mitä nimenomaan puunjalostusteollisuuden työntekijöiden ammattikoulutukseen tulee, on se ollut maassamme melkein yksinomaan työssä opitun kokemuksen varassa. Tällä alalla koulutuksen antaminen ei olekaan järjestettävissä yhtä suoraviivaisesti koulumaisen opetuksen avulla kuin monissa muissa tehdasammateissa. Kysymyshän on sellaisista koneista, ettei niitä voida hankkia eikä sijoittaa koulujen yhteyteen. Opetuksen onkin siten tapahduttava melkoiselta osalta itse tehtaassa koneiden ääressä. Kymin Oy:n ammattikoulun uudessa opetussuunnitelmassa koulu ja tehdas yhdessä muodostavatkin koulutuskentän. Työteknillisten kurssien avulla voidaan saadun ammattikouluopetuksen ja muutamien työvuosien pohjalla hankkia sellaisia teoreettisia tietoja, joita ilman työntekijöiden on tähän

saakka yleensä täytynyt tulla toimeen. Teoreettisten tietojen tarpeellisuus on tullut entistä enemmän ajankohtaiseksi näillä teollisuudenaloilla tapahtuneen nopean teknillisen kehityksen ja automatisoinnin takia.

Tarkastaja Antila korosti työteknillisten kurssien merkitystä myös virkistävänä tekijänä. Ne antavat vaihtelua arkisen työn lomassa ja niiden avulla opitaan näkemään työ aivan kuin uudessa valossa. Työtä ja siihen liittyviä probleemeja opitaan ymmärtämään paremmin ja tekijä alkaa arvostaa työtään oikealla tavalla.

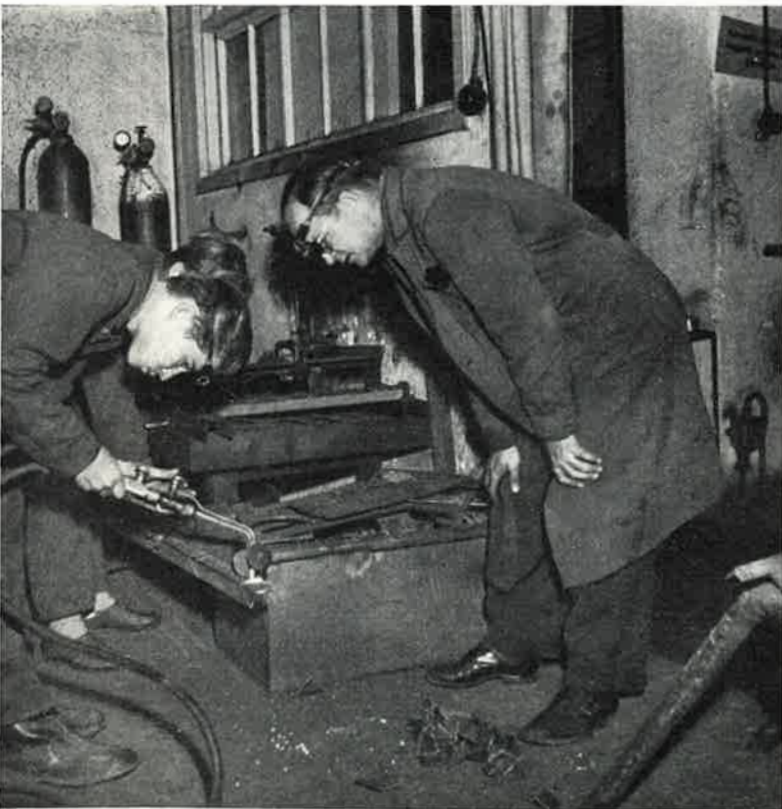
Tarkastaja Ketonen korosti havaintoaineiston tärkeyttä työteknillisten kurssien oppitunneilla. Opetuksessa on muutenkin pyrittävä elävyyteen käyttämällä apuna keskustelua ja ryhmätyöskentelyä. Yleensä hän sanoi saaneensa uudesta ohjelmasta sellaisen käsityksen, että se vastaa oppisopimuslain edellyttämää ammattikasvatusta, vaikka kurssisuorituksiin ei voidakaan paperi- ja selluloosateollisuuden luonteesta johtuen yhdistää työnäytteen suorittamista.

Kummatkin haastateltavamme lausuivat ilonsa siitä, että Kymin Oy:n ammattikoulu, jolla on vuosikymmeniä vanhat perinteet ja arvovaltainen asema maamme ammattikoulujen joukossa, on ottanut tällaisen ratkaisevan askeleen. Se tulee varmaan olemaan esi-

merkkinä puunjalostusteollisuuden ammattikoulutusta kehitettäessä.

Tämän antoisan ja myönteisen haastatteluhetken jälkeen teimme kiertokäynnin poikien puolen työpajoissa. Siellä työnopettajat jatkoivat opetustaan päältä päin katsellen entiseen tapaan. Toisen vuosikurssin oppilaat suorittavat ammattikoulunsa loppuun vanhan suunnitelman mukaan, mutta heidän joukossaan on oppilaita, jotka aloittivat koulunsa jälleen alusta tämän lukuvuoden alkaessa. Osa pojista näet siirtyi uuden opetussuunnitelman mukaisesti aloitettuun metallityöosastoon sekä puutyöosastoon. Näillä tulevilla metallimiehillä on edessään 3-vuotinen ja tulevilla puusepillä 2-vuotinen ammattikoulu. Metallilinjalla opiskelee 18 ja puutyölinjalla 6 poikaa eli uuden ohjelman edellyttämä määrä.

Metallityöosastolla eli konepajakoulussa, mitä nimitystä siitä voidaan täydellä syyllä käyttää, pojista koulutetaan ammattityöntekijöitä paperi-, selluloosa- ja kemiallisten tehtainten korjauspajoihin, mittari- korjaamoihin sekä höyryosastoille. Tämä edellyttää, että opetussuunnitelma on laadittu mahdollisimman tarkoin paikallisia työolosuhteita vastaavaksi. Koulutus voidaan kuitenkin antaa kokonaisuudessaan ammattikoulun ajanmukaisissa työpajoissa, joten pojat pysyvät koulun kasvatteina kolmen vuoden ajan.

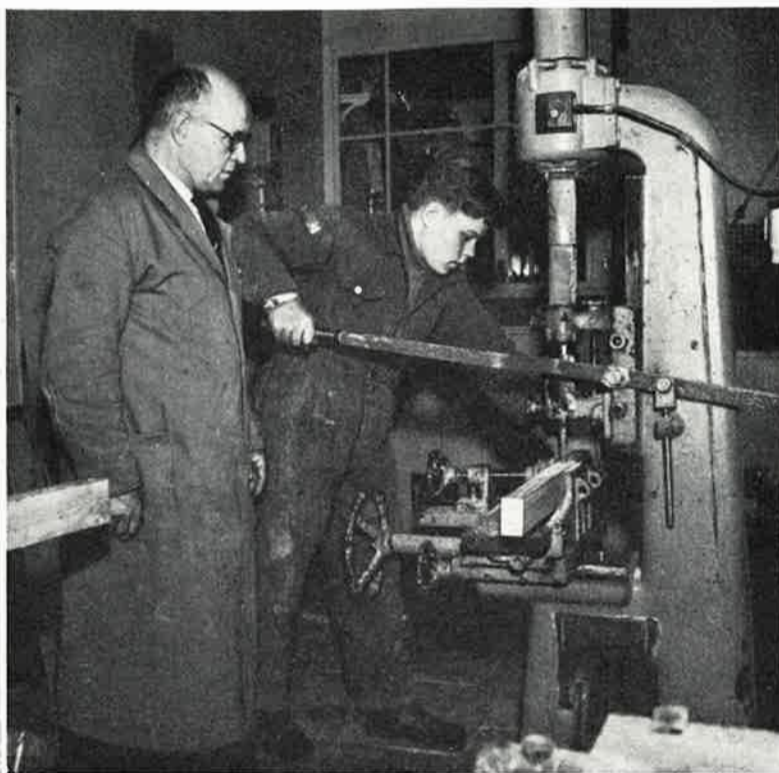

Konepajakoululainen Lasse Kärki suorittamassa kaasuleikkausta työnopettaja Einar Kolehmaisien tarkkaillessa työn edistymistä.

Viereisellä sivulla

Puutyölinjan oppilas Reijo Salon asento on kuin ainakin timpermannin.

Varmaotteisesti näyttää Matti Mäeltä käyvän oven tappien loveaminen poratalttakoneella puutyölinjan opettajan Alvar Korven hyväksyvistä ilmeistä päätellen.

Tuntumassa tulevaan työympäristöön ollaan joka tapauksessa koko ajan, sillä seikkaperäisesti laaditussa opetusohjelmassa on tarkoin pidetty silmällä tulevia tehtäviä, ja huomattava osa työsuorituksista tulee olemaan tehdasosastojen antamia tilaustöitä.

Punaisena lankana opetuksessa onkin tutustuttua oppilaat metallialan ammatteihin käytännöllisten työharjoitusten avulla. Aluksi pojat harjaannutetaan tavallisimpien työtehtävien moitteettomaan suoritukseen ja erikoistumisvaiheessa annetaan sen lisäksi kunkin oppilaan tulevaa erikoisammattialaa vastaavaa koulutusta. Varsinaisen työnopetuksen yhteydessä hankittu kätevyys ei kuitenkaan yksistään riitä. Työhön liittyy läheisesti ammattioppi, jossa perehdytään erilaisiin aineisiin, koneisiin ja ammattitekniikkaan. On myös hallittava jonkin verran konepiirustustekniikkaa, opittava lukemaan piirustuksia ja laatimaan selviä luonnoksia koneenosista. Ammattilaskennon, fysiikan ja kemian avulla kartutetaan teoreettista tietoutta. Tähän määrätietoisesti ammatilliseen opetukseen tuo osaltaan tervetullutta vaihtelua liikuntakasvatus ja yleissivistävä aineryhmä, johon sisältyy äidinkielen, kansalaistiedon, ammattitalouden sekä tapaturmantorjunnan opetus.

Puutyöosastolla tähdätään opetuksessa samanlaiseen päämäärään. Metallin tilalla on vain käsiteltävänä puu ja viilapenkkiä vastaa höyläpenkki.

Ammattityö sisältää varsinaisten penkkistöiden ohella myös rakennus- ja maalaustyöt. Kysymys ei olekaan yksinomaan puuseppien vaan myös rakennusmiesten ja maalareiden kouluttamisesta.

Kiertokäyntimme ammattikoulussa jatkui ja eräässä luokassa tapasimme aikamieskoululaisia painiskelemassa matemaattisten tehtävien kanssa itsensä rehtorin toimiessa opettajana. Vanhemmille ammattimiehille tarkoitettut työteknilliset kurssit olivat alkaneet ja luokassa oli parhaillaan menossa selluloosakurssin matematiikan tunti. Vakavan näköisinä istuivat aikamiehet laskutikut kourassa ja yrittivät ratkaista rehtorin antamaa visaista esimerkkiä. Yritettiin laskea päättelemällä ja verrannon avulla, ja sama tulos saatiin kummallakin tavalla.

Eräässä toisessa luokassa uurastettiin samanlaisten tehtävien parissa. Siellä insinööri Vilho Annala ohjasi paperikurssin miehiä matematiikan labyrintteihin. Saman havainnon teimme täälläkin. Vakavasti koetettiin paneutua asiaan, mutta ei puuttunut huumoriakaan, joka sopivasti laukaisi liiallisen jännityksen.

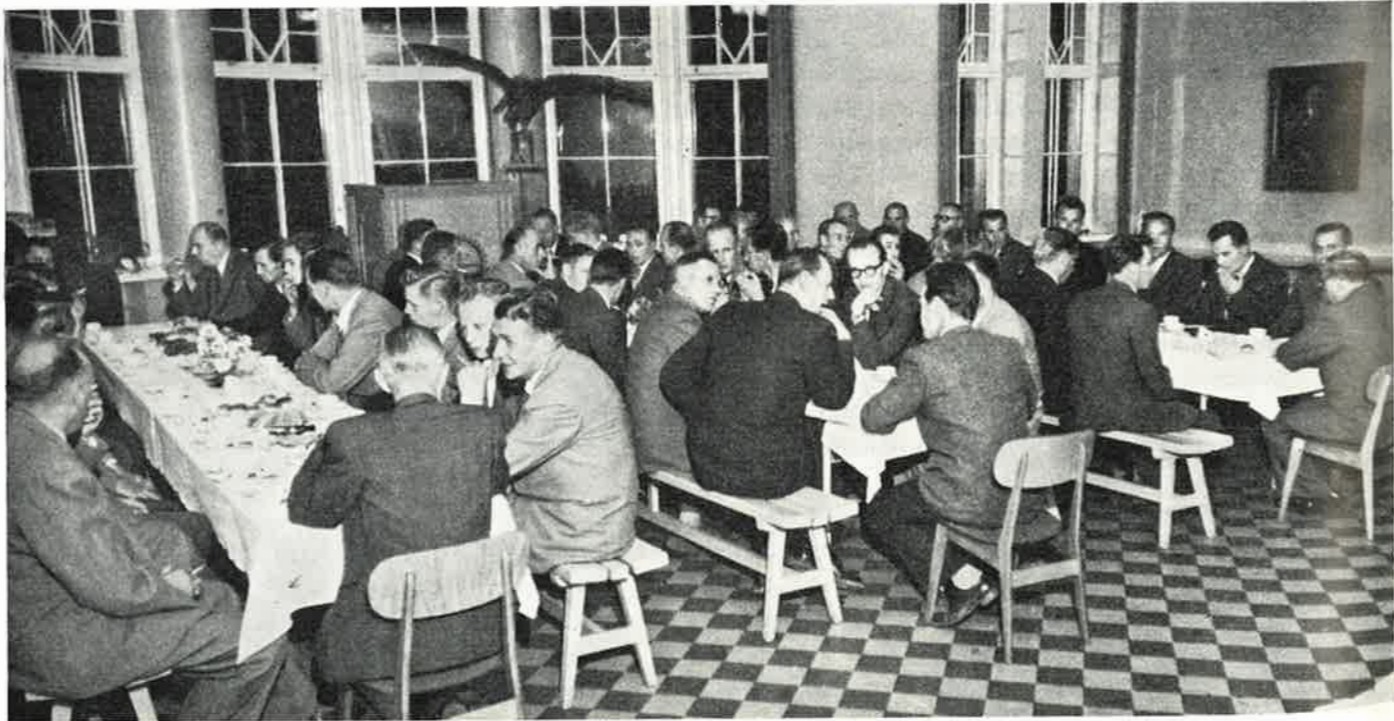
Työteknillisten kurssien sisäänpääsykokeet osoittivat, että mielenkiinto kursseja kohtaan oli suuri. Määrätietoinen asenne kuvastui myös näille ensimmäisille kursseille hyväksytyjen miesten otteista. Saimme heidän puheistaan sen vaikutuksen, että täl-

laista jatko-opetusta on toivottu, ja kunhan selvittää alkukankeudesta ja päästään sellaisiin asioihin, jotka liittyvät jokapäiväiseen työhön, tuntee varmaan jokainen pääsevänsä opintiellään tutulle ja vankalle pohjalle.

Nämä aikamieskoululaiset käyvät kouluun kah-

desti viikossa kaksi tuntia kerrallaan. Heille annetaan myös kotitehtäviä, joten keskittymistä ja ahkeruutta heiltä kyllä vaaditaan. Kurssit päättyvät huhtikuussa, jolloin kaksi viimeistä viikkoa istutaan koulunpenkillä oikeiden koululaisten tapaan. Palaamme silloin uudestaan asiaan ja kerromme kurssikokemuksista.

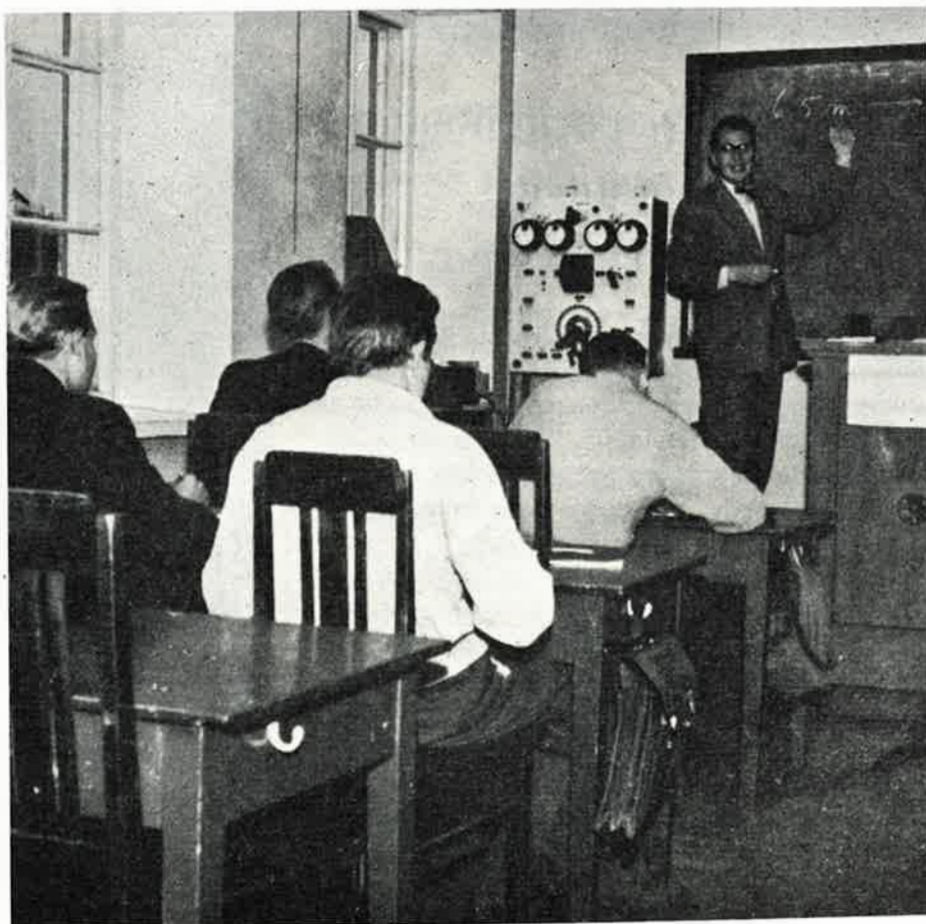

Viereisellä sivulla:

Ensimmäisten työtek-
nillisten kurssien ava-
jaiset pidettiin ammatti-
koulun juhlasalissa
syyskuun 16. pnä. Opet-
tajien ja kurssilaisten
lisäksi oli tilaisuudessa
läsnä ammattikoulun
johtokunta ja tuotanto-
osastojen päälliköitä.

Tilaisuus päättyi kahvi-
tarjoiluun (alakuva)
puheenaiheen pysyessä
koko ajan päivän teks-
tissä.

Aikamiesten koulun-
käynti on alkanut. Työ-
teknillisten kurssien
paperilinjan oppilaita
ilmä kovana laskutikun
kimpussa.

Yhtä vakavia olivat
ilmeet selluloosamiesten
matematiikan tunnilla,
mutta rehtori Viljo
Tannerin leikkisästä
ilmeestä päätellen ei
tässä sittenkään ole
hätöpäivää.

Sivuilla 8—10 käytöntarkkailijoita jokapäiväisten töittensä parissa.

Vasemmalla: Rva Aili Kallio ottamassa näytettä puuhiokkeen saostajilta. Laboratorioissa (alla) hän laimentaa näytteen ja tutkii sen Freeness-laitteessa saadakseen selville massan vedenpoistokyvyn.

Viereisellä sivulla:

Alhaalla: Rva Pirkko Tahvanainen valmistaa arkkimuotissa puuhiokkeesta koearkin.

Oikealla: Arkin valmistuttua hän tutkii sen lujuutta Mullen-nimisessä kojeessa.

Voikan paperitehtaan uusi laboratorio ja mittarikorjaamo

Lehdessämme on aikaisemmin kerrottu Voikan puuhiomion perinpohjaisesta uudistamisesta, paperitehtaan suurten paperikoneiden 'pick-up nuorennuksesta' ja paperivaraston laajennuksesta. Liitämme tähän kirjoitussarjaan vielä yhden esittelyn, jonka kohteena on puuhiomion ja paperitehtaan käytöntarkkailulaboratorio sekä mittarikorjaamo.

Kun vanhojen seinien sisäpuolella joudutaan suorittamaan uudistuksia ja laajennuksia, on tavallisesti vaikeimpana esteenä tilanpuute. Sellaista häirtää ei ole ollut kuitenkaan suunnittelijan harmina muuttaessaan puuhiomion lajitteluosaston yläpuolella sijaitsevan kerroksen ajanmukaiseksi laboratorioksi ja mittarikorjaamoksi. Tämä elintilan runsaus johtuu siitä, että puuhiomion uudistuksen yhteydessä hävitettiin tässä kerroksessa sijainnut 'santuri' tarpeettomana kokonaan ja että melkoinen osa kerroksesta oli aikai-

semmin toisarvoisessa käytössä. Niinpä uuden suunnittelussa päästiinkin ratkaisuun, joka ei tyydytä ainoastaan tämän hetken tarvetta, vaan säilyttää varmaankin tarkoituksenmukaisuutensa ja käyttökelpoisuutensa pitkiksi ajoiksi eteenpäin.

Valoisa käytävä jakaa kerroksen pituussuunnassa kahteen osaan varsinaisen laboratorion, konttorihuoneiden, arkiston ja henkilökunnan huoneiden sijaitessa kosken puoleisella sivulla ja mittarikorjaamon vastakkaisella puolella. Tämä yhdistelmä laboratorio-mittarikorjaamo ei ole suinkaan tilaratkaisun sanelema, vaan ne kuuluvat myös tehtäviensä puolesta läheisesti yhteen. Kummatkin palvelevat tuotannollista prosessia suorittamalla käytön ja laadun tarkkailua ja ohjaamista ja voisimmekin tätä uutta yhdistelmää nimittää käytöntarkkailuosastoksi. Laboratorio ja mittarikorjaamo toimivat myös saman johdon alaisena, mikä myös puolestaan lisää niiden yhteenkuuluvaisuutta.

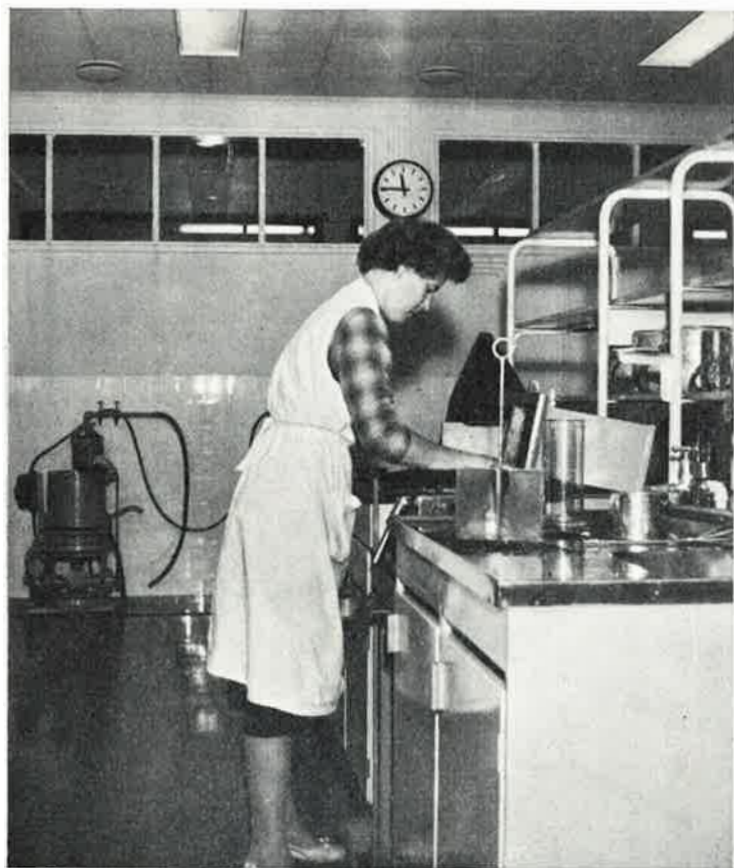
Aloittakaamme kiertokäyntimme laboratorion puolelta. Laboratorio sijaitsi aikaisemminkin samassa paikassa, mutta sen käytössä oli kaikki tilat mukaan luettuna vain 100 m². Uusi laboratorihuoneisto konttori- ja henkilökunnan huoneineen käsittää lähes 350 m², joten jo tilojen puolesta työolosuhteet ovat muuttuneet aivan toisenlaisiksi. Kun samalla labora-

torio sai uuden kaluston ja uusia tärkeitä kojeita, on sillä monin verroin paremmat edellytykset kuin aikaisemmin suoriutua vastuunalaisista tehtävistään ja toimia tuotannon herkkähermoisena ja nopeasti hälyttävänä tarkkailijana. Mutta sellaista välttämättä tarvitaankin, sillä sekä hiokkeen- ja paperintuotannon kasvaessa että markkinoiden kiristyessä käytön ja laadun tarkkailun merkitys on myös tällä tuotannonalalla tullut entistä tärkeämmäksi.

Työt jakautuvat vuoro- ja päivälaboratorion kesken, joiden lisäksi laboratorioon kuuluu kuivaus- ja punnitushuone, ilmastointihuone sekä pimeä tutkimushuone. Nimikin jo osoittaa, että vuorolaboratoriossa työskennellään ympäri vuorokauden. Sen toiminta on kytketty hioma- ja paperikoneiden rytmiin ja sieltä käsin määrätyn väliajoin käydään ottamassa näytteitä, jotka analysoidaan ja tulokset ilmoitetaan välittömästi käyttöpuolelle.

Ottakaamme vuorolaboratoriossa suoritettavasta tarkkailusta esimerkiksi Freeness-arvon määrittäminen. Tämä tarkkailu on jatkoa sille silmämääräisesti suoritettulle sinilasikokeelle, jonka hioja suorittaa koneiden ääressä. Joka tunti käytöntarkkailija noutaa puuhion saostajilta massanäytteen ja saadaksean mahdol-

lisimman oikean kuvan kulloisestakin massasta hän ei tyydy yhteen pikku koussikalliseen, vaan ottaa yhteisnäytteen kymmenestä eri saostajasta. Laboratoriossa hän laimentaa massan vedellä ja kaataa sitä Freeness-laitteeseen sellaisen määrän, missä on kuivaainetta kolme grammaa. Kojee antaa vastaukseksi luvun, joka ilmoittaa massasta erään tärkeän ominaisuuden. Kojeeissa tapahtuu näytettä tutkittaessa itse asiassa sama prosessi kuin paperikoneen viiralla ja tulos osoittaa, miten vesi poistuu massasta. Tähän massan vedenluovutuskykyyn vaikuttavat sellaiset tekijät kuten hiokepuun laatu, hiomakivi ja hiomistapa. Jotta paperinvalmistuksessa ei massan vedenluovutuskykyyn takia tapahtuisi ikäviä yllätyksiä, on Freeness-arvon pysyttävä määrättyissä rajoissa. Jos niin ei ole asian laita, on heti ryhdyttävä etsimään syytä tähän poikkeamaan.

Rva Raija Forsell lajittelee puuhiokkeen kuituja Bauer-McNett-lajittelulaitteella.

Rva Aili Kallio määrää vaa'an avulla sanomalehtipaperin kosteuspitoisuuden.

Nti Maire Alanko suorittamassa tärkeätä Bendtsen-koetta, jonka avulla saadaan selville paperin pinnan sileys.

Freeness-arvon määrittämisen lisäksi tutkitaan vuorolaboratoriossa puuhioketta myös valmistuksen aikaisemmista vaiheista otettujen näytteiden avulla. Massanäytteiden otto jatkuu sitten aina paperikoneiden perälaatikoihin saakka ja täten prosessi joutuu monenlaisen jatkuvan tarkkailun kohteeksi. Hiokkeesta valmistetaan myös koearkkeja, jotka kuiva-

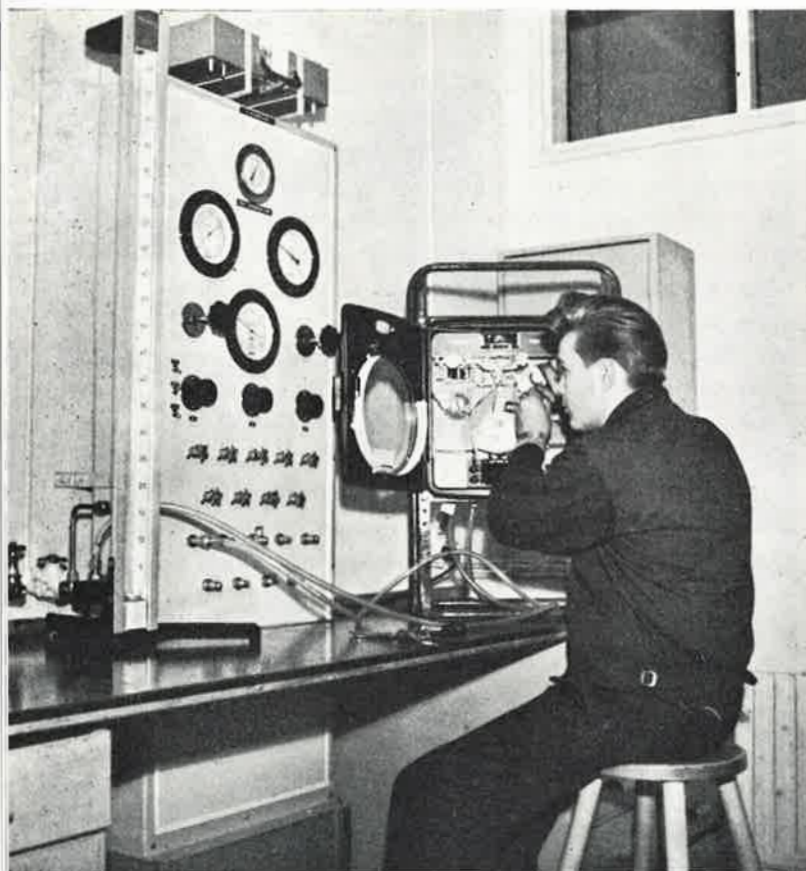
taan ja sen jälkeen niiden lujuutta tutkitaan ns. Mullen-kojeen avulla.

Tarkkailusta ei luovuta sen jälkeenkään, kun massa etenee paperikoneen viiralle ja kuivausryhmiin. Päinvastoin ollaan uteliaita tarkastamaan, millaista on lopullinen jälki. Koneenhoitajan ja hänen apulaisensa kehittynyt silmä ja sormenpääntuma ilmoittavat paperin ominaisuuksista jo yhtä ja toista, ja mestari sekä koneenhoitaja tutkivat aikaansaannosta myös vaakojen ja kojeiden avulla saadakseen selville paperin neliömetripainon ja lujuuden, mutta tärkeitä tehtäviä jää vielä käytöntarkkailulaboratoriollekin. Jokaisesta suuren koneen rullasta tuodaan laboratorioon suljetussa peltipurkissa 5,4 metrin pituinen eli koko paperiradan leveyden mittainen suikale erittäin tärkeän ominaisuuden tutkimista varten. Kysymyksessä on paperin pinnan sileyden määrittäminen, mikä suoritetaan Bendtsen-sileydmittarin avulla. Näytesuikaleesta mitataan pinnan sileys tämän äärimmäisen herkän ja luotettavan kojeen avulla kymmenestä eri kohtaa sekä paperin viirapuolelta että yläpuolelta. Paperin ollessa karkeapintaista hypähtävät mittarin antamat arvot korkeisiin numeroihin, mutta päinvastaisessa tapauksessa numerot ovat alhaisia. Tällä alituisen suoritettavalla paperin pinnan tarkkailulla voidaan paperintekijöitä pitää tilanteen tasalla ja he

Ylhäällä: Dipl.ins. Anders Lund, jonka tehtäviin kuuluu käytöntarkkailun valvonta, neuvottelemassa laboratorion esimiehen, dipl.ins. Rurik Östmanin ja mittarikorjaamon mestarin Björn Rosenbergin kanssa.

Mittarikorjaamon hienomekaaninen työsal.

voivat ohjata paperikonetta sillä tavalla, että laatu pysyy korkeana. Näin on saatu paljon tuloksellista aikaan sekä valmistajan että ostajan molemminpuoliseksi tyydytykseksi.

Laboratorion paperintarkkailuun kuuluu lisäksi kosteuden määrittäminen. Näyte punnitaan, minkä jälkeen se pannaan määrääjäksi kuivauskaappiin. Sen jälkeen näyte punnitaan uudelleen ja erotus ilmoittaa paperin kosteuden. Vuorolaboratorion käytöntarkkailijat suorittavat myös säännöllisin ajoin kiertokäyntejä itse tehtaassa lukien mittareita ja suorittaen muita tarkkailutehtäviä vieden kaiken toteamansa tarkkailuilmoituksiin.

Päivälaboratorion puolella työskennellään senlaatuisten tarkkailutehtävien parissa, jotka voidaan keskittää päiväsaikaan tapahtuvaksi, eivätkä vaadi läpi vuorokauden jatkuvaa kontrollia. Puuhiokkeen ja paperin ohella tutkitaan myös selluloosaa, määrätään sen Freeness-arvoja, lujuutta, sakeutta ja muita paperin valmistukseen sekä laatuun vaikuttavia ominaisuuksia. Tässä laboratoriossa voidaan tavantomaisten töiden ohella keskittyä erikoistehtäviinkin, jotka voivat saada jopa tutkimustyön luonteen. Erikoiskojeista mainittakoon kuitujen lajittelulaite, jossa 20 minuuttia kestävän huuhtonnan avulla saa-

daan erotetuksi toisistaan pitkät, keskipitkät, lyhyet ja aivan pienet kuidut.

Laboratorion työpöytien ja kojeiden ääressä tehdään tärkeätä työtä. Valkotakkiset käytöntarkkailijat — esimiestä lukuun ottamatta he ovat kaikki naisia — tekevät analyysijään tottuneesti, mutta samalla mitä suurinta huolellisuutta ja tarkkaavaisuutta noudattaen. Tarkkuus onkin käytöntarkkailulaboratorion toiminnan a ja o. Koneet pyörivät pysähtymättä ja putkien sekä laitteiden kautta virtaa massa keskeytymättä paperikoneiden viiroille. Lukemattomista tekijöistä johtuen prosessi ei edisty kuitenkaan aina toivotulla tavalla. Laboratorion suorittama tarkkailu on hyvänä apuna virhettä etsittäessä ja antaa käyttöpuolelle viitteitä ja vihjeitä, jotka toisinaan saattavat olla hyvinkin merkityksellisiä. Eikä suinkaan ole väheksyttävä sellainenkaan toteamus, että analyysit ilmoittavat kaiken olevan juuri niin kuin olla pitää.

Laboratoriossa on valoisaa, ilmavaa ja puhdasta ja saman vaikutelman saamme siirtyessämme käytävän toiselle puolelle mittarikorjaamoon. Valkotakkisten rouvien ja neitosten sijasta täällä kuitenkin puuhailee työpöytien ääressä tummiin työpukuihin puettuja nuorukaisia. Työpöydät kovalevy-pintoineen ja lukuisine laatikkoineen tuovat mieleen nykyaikaisen keit-

tiön kaluston. Pöytien laitaan on kiinnitetty muutamia 'ruustykkeitä', jotka ovat niin pieniä, että tuntuisi siltä kuin tässä olisi pikemminkin leikin luontoisesta askartelusta kysymys. Leikki tästä on kuitenkin kaukana, sillä kysymys on äärimmäisen herkkien säätäjien sekä mittareiden korjaamisesta ja huoltamisesta.

Esitellessämme lehdessämme uudistettuja ja laajennettuja tehdasosastoja on niille ollut ominaista uusi yhteinen piirre. Kaikenlaiset mittarit ja säätäjät ovat vallanneet tuotantokoneistossa varsin keskeisen sijan. Olemme voineet todeta, miten koneenhoitajat ja muut vastaavanlaiset ammattimiehet työskentelevät ohjaus-

Mittarikorjaajia tarkkuutta vaativien töittensä parissa.

Äärimmäisenä vasemmassa: Jouko Kaalinpää suorittamassa piirtävän painesäätäjän kalibroimista.

Vasemmassa: Ossi Leivo työskentelemässä mikrosorvin ääressä.

Reino Montonen valitsemassa työkaluja mittarikorjaamon yhteisestä työkalutaulusta.

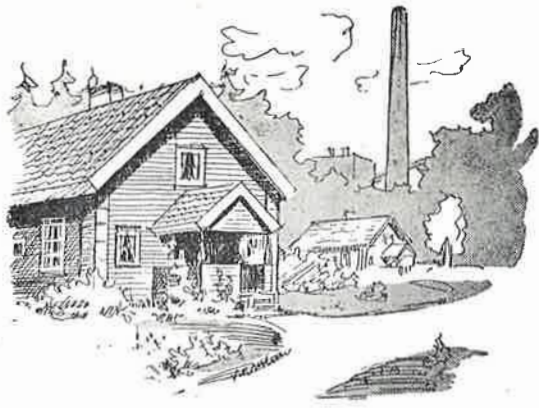
pöytien ääressä, joissa on monenmoisia kojeita piirtimiseen, osoittimiseen, lamppuineen ja hälyttimiseen. Automatiikka on tullut ihmisen avuksi ja nostanut työntekijän ikään kuin uudelle tasolle, josta hän seurailee tuotantoprosessin kulkua näiden verrattomien apulaistensa kertoessa hänelle, miten prosessi edistyy. Tämä onkin tarpeen, sillä tuotannon kasvussa ja käytön nopeuden lisääntyessä ohjaketket on kyettävä pitämään entistä tiukemmin käsissä.

Mutta enempää mittarit kuin säätäjätäkään eivät ole kaikkitietäviä ja erehtymättömiä, elleivät ne ole moitteettomassa kunnossa. Useimmat niistä ovat äärimmäisen herkkiä. Esimerkiksi kosteus, öljy ja lika saattavat helposti aiheuttaa niissä häiriöitä. Sen tähden ne vaativatkin asiantuntevaa huoltoa ja ilmenneiden vikojen korjaamista. Mittarikorjaamo on siten välttämätön laitos, joka laboratorion tapaan tarjoaa tuotantopuolelle palveluksiaan.

Riittävän tilan ansiosta on mittarikorjaamo samoin kuin laboratorionkin voitu suunnitella erittäin tarkoituksenmukaiseksi. Työsälejä on kaksi. Toisessa suoritetaan hienomekaaniset ja toisessa karkeammat työt. Olipa kysymys kummalla puolella tahansa suoritettavaa työtä vaatii se äärimmäistä tarkkuutta ja huolellisuutta. Hienomekaaninen työsalin muistuttaa melkein kellosepän työpajaa. Tässä ammatissa tarvitaan sekä luontaista että kokemuksen avulla saatua taitavuutta, muuten menee sormi helposti suuhun. Pyrkimyksenä onkin ollut valita tämän alan tuleviksi ammattimiehiksi sellaisia nuorukaisia, joiden taipumukset ja harrastukset selvästi viittaavat tähän suuntaan. Hienomekaanikon tehtävien ohella heidän on hallittava monenlaisia muita metallimiehen töitä, tunnettava radioalaakin ja oltava jonkin verran perillä myös fysiikasta ja kemiasta.

Sormituntuman ja kätevyuden varassa ei mittarikorjaamossa päästäisi kuitenkaan lopullisiin tuloksiin, vaan täällä on turvauduttava puolestaan tarkkuuskojeisiin, joiden avulla mittareiden ja säätäjien vakaus suoritetaan. Tämä tarkistaminen, jota kutsutaan kalibroinniksi, tapahtuu erityisessä kalibrointihuoneessa. Vasta tämän testin läpäistyään huollettavina ja korjattavina olleet mittarit ovat jälleen luotettavia ja voidaan asettaa paikoilleen tuotannon palvelukseen. Läheskään kaikissa tapauksissa ei korjausta ja huoltoa suoriteta mittarikorjaamossa, vaan tehtaassa laitteiden vakinaisella sijaintipaikalla. Tällöin on mittarikorjaajan kuljetettava mittarikorjaamosta työpaikalle tarpeelliset työvälineet ja kojeet.

Edellä mainittujen työtilojen lisäksi kuuluu mittarikorjaamuhuoneistoon kojeiden pesuhuone, työnjohtajien konttori sekä tilava varasto.

Tehtaalaiskoti

VII

Pyykkipäivä

Kesän kuluessa vierailin Leenan ja Paavon kodissa monta kertaa. Nämä tapaamisemme olivat kuten tavallista hauskoja ja virkistäviä. Voin vakuuttaa, hyvät lukijat, että hyvin siellä tehtaalaiskodissamme voidaan. Pienokainen varttuu vanhempiensa huolellisessa hoivassa ja on luonnollisestikin tuon sopusointuisen kodin keskipeste.

Minulla olisi monenmoista kerrottavaa Leenan ja Paavon kesäisistä puuhista, mutta aion kuitenkin rajoittua vain yhteen arkiseen asiaan, nimittäin pyykinpesuun. Satuun näet niin sopivasti heidän pyykkipäivänsä todistajaksi. Tietysti Leena toimi pyykkärinä, mutta oli siinä touhussa Paavollakin sen verran osuutta, että monikossa puhuminen on tässä tapauksessa paikallaan.

Kulkiessani eräänä päivänä Leenan ja Paavon kodin ohi valmistauduttiin pihamaalla parhaillaan 'liputukseen'. Paavo lopeteli pyykkinarujen pingoittamista, ja Leena aloitteli puhtaan, hohtavan pyykkinsä ripustamisen. Minut kutsuttiin taloon ja luvattiin pyykkikahvitkin, kunhan vaatteet oli ensin saatu kuivumaan.

Leena oli sievännäköinen pyykkäri. Hänellä oli pumpulimekko yllään, edessään iloisen värinen plastikkinen esiliina ja päässään huivi. Se on tuo pyykkärin asukin ajan mukana muuttunut. Mutta vielä enemmän on muuttunut pyykinpesu. Minä, joka alan olla jo ikäihminen, muistan vielä sellaisenkin näyn, kun pyykkärit käyttivät vaatteiden pesussa karttuja. Pyykkilauta oli aikanaan erinomainen keksintö ja tarvitaanhan sitä vieläkin, mutta koneiden aikaan on pyykinpesussakin siirrytty. On pesukoneet ja lingot, jotka säästävät aikaa ja vaivaa ja tekevät puhdasta jälkeä. Entäs pesuaineet. Takanapäin on kotikeittoisen saippuan ja tuhkalipeän aikakausi ainakin tällaisella kehittyneellä tehdaspaikkakunnalla. Ruskea kankisaippuakin on saanut luopua arvoasemastaan toinen toistaan parempien pesupulverien rinnalla.

Kerroin Leenalle entisajan pyykinpesusta. Hän naurahti ja sanoi, että hänen mielestään vanhat tavat istuvat yhä edelleen lujassa. Sen hän on joutunut toteamaan pyykituvassa ollessaan. Ja tietysti puhtoista pyykkiä saadaan monella tavalla. Kullakin on omat tottumuksensa ja käsityksensä. Mutta varmaan uusien 'virtausten' omaksumista hidastaa myös ennakkoluuloisuus, jollainen ei yleensä ole vierasta perheenemännän taloustöistä puheen ollen.

Sain Leenan avomieliseen tapaansa kertomaan, miten hän oli järjestänyt pyykkipäivänsä ja millä tavoin pesyt pyykkinsä. Pyykkipäiväksi oli valittu Paavon makuupäivä. Siten saatiin lapsenhoitaja ja samalla pyykkärin apulainen omasta takaa. Hän ei ollut kuitenkaan jättänyt Paavoan pienokaisen kanssa kotiin oman onnensa nojaan, vaan jo edellisenä päivänä valmistanut ruokaa pyykkipäivää varten. Hän oli keittänyt syyskesän herkkuruokaa, kaalikeittoa, josta hän tiesi Paavon erikoisesti pitävän. Lähtiessään pesutupaan Leena otti evääkseen voileipää ja maitopullon, sillä vaikka hän aikoikin selviytyä pian puolen päivän jälkeen takaisin, oli välipala paikallaan pyykinpesun lomassa.

Niin Leena lähti aamuvarhain pyykkimatkalleen eväät mukanaan ja työntäen pyykkikoriaan kevyissä kaksipyöräisissä rattaissa. Yhtiön pesutupa sijaitsee melko lähellä, joten hän ei tarvinnut Paavon apua. Hän oli etukäteen varannut itselleen pesupaikan ja yhdessä toisten aamuvirkkujen perheenemäntien kanssa aloitti pyykinpesunsa.

Pantuaan valkoiset vaatteet pesukoneeseen, tuollaiseen 15 litran vetoiseen 'tehokoneeseen', hän laski sisään kylmän kasteluveden. Laskettuaan tämän ensimmäisen veden pois hän täytti koneen toistamiseen kylmällä vedellä. Ampärissä lämpimään veteen liuotetun pesupulverin hän kaatoi vähin erin pyykin sekaan koneen käydessä. Samanaikaisesti hän oli pannut lämmön päälle ja antoi sen vähitellen nousta 60—65 asteeseen. Leenan pyykkitarinasta tuli minul-

lekin oppitunti. Hän selosti miten eri lämpötiloissa kivennäis-, valkuais- ja rasvapitoinen lika irtautuu vaatteista. Thoeritteet esimerkiksi sisältävät kaikkia näitä ja sen tähden veden vähitellen tapahtuva lämpiäminen on tarpeen.

Ensimmäisen varsinaisen pesuvaiheen päätyttyä Leena laski veden pois koneesta. Ei kuitenkaan aivan kaikkea, sillä jotta vastukset eivät palaisi, on vettä jätettävä jonkin verran pohjalle. Tämän jälkeen hän laski koneeseen n. 45-asteista vettä, pani koneen käyntiin ja kaatoi jälleen joukkoon uuden pesupulveriliuoksen. Koska vaatteiden joukossa ei ollut pellavaisia, antoi hän lämmön nousta hiljalleen aina 90 asteeseen. Tässä pesussa vaatteet samalla hautuivat, ja Leena korvasikin tällä toisella pesulla tarkistuspesun ja vaatteiden keittämisen. Siihen tarjoutuu kyllä mainio tilaisuus myös sähköpadan avulla. Leena noudatti taloudessaan kuitenkin sitä periaatetta, ettei vaatteita pidetty liian likaisiksi ja sen tähden nämä kaksi konepesua kyllä riittivät.

Vaatteiden huuhtelun hän suoritti myös koneessa. Pesun hän oli aloittanut kylmällä vedellä, mutta nostanut veden lämmön asteittain lähelle kiehumispistettä. Huuhtomisessa hän menetteli päinvastoin. Aluksi hän laski koneeseen niin kuumaa vettä kuin kuumavesijohdosta suinkin sai. Ensimmäinen huuhtelu tapahtui vähäisessä vedessä, johon liukeni päällimmäinen pesuaine. Seuraavakin huuhtelu tapahtui lämpimässä mutta samalla runsaassa vedessä. Kone oli kummallakin kerralla muutaman minuutin käynnissä tehostaen siten huuhtelua. Viimeinen huuhtelu tapahtui sitten kylmällä vedellä.

Leena oli pessyt pyykkinsä ja nosteli vaatteet huuhteluvedestä kooten ne samalla pallomaisiksi mytyiksi, jotka hän asetteli pesukoneen vieressä olevaan linkoon. Tällä tavoin linkoon pantuina vaatteet eivät lingon pyöriessä päässeet venymään. Kun veden tulo lingosta sitten lakkasi, oli pyykki valmis nostettavaksi koriin.

Huomasin, että Leena oli tässäkin vaiheessa ollut mallipyökkäri. Sitä osoitti hänen pyykkivaatteittensa järjestys narulla. Vaikka hän ei vaatteita kuivumaan ripustaessaan sanottavammin valikoinut, tulivat lakanat omaan ryhmäänsä, samoin pyyheliinat ja muut vaatekappaleet. Linkoa tyhjentäessään hän oli jo lajitellut vaatteet tähän järjestykseen.

Siinä se hänen aamupäivän työnsä oli narulla auringonpaisteessa ja vionon tuulen leyhyttelemänä. Valkoisten jatkoksi ilmestyi vähän kirjaviakin. Ne hän oli pessyt altaassa pyykkilaudan ja saippua-liuoksen avulla sillä aikaa, kun pesukone teki omaa työtään. Koska kirjavien joukossa oli työssä käytet-

tyjä pitovaatteita, oli tämä pyykki paikka paikoin likaisempaa kuin edellinen, mutta mäntysuopaa apuna käyttäen pahimmatkin likatahrat kyllä hävisivät. Näidenkin vaatteiden pesun hän aloitti kylmällä vedellä käyttäen lopuksi niin kuumaa vettä kuin kädet suinkin sietivät. Huuhtelu tapahtui samassa altaassa ensin kuumalla ja viimeksi kylmällä vedellä. Kirjavienkin kuivaksi pusertamisen Leena suoritti lingon avulla.

Paavo oli jo kehoitellut meitä käymään sisälle pyykkikahville. Häntä ei muuten näyttänyt tuo tilapäinen emännöiminen ollenkaan ujustuttavan. Joskus entiseen aikaanhan tuollainen osan vaihto ei olisi tullut isännän puolelta ollenkaan kysymykseen, mutta nykyisin sellainen ei miehisen miehen arvoa vähennä. Pikemminkin se luetaan hänelle ansioksi.

Kiitimme kutsusta ja menimme sisään. Leenalla riitti pyykkiä vielä keittiöönkin vietäväksi. Hän oli muun pyykin ohella pessyt vauvan villasen nutun ja oman villatakkinsa. Asetellessaan niitä taidokkaasti kuivumaan siten, etteivät ne päässeet venymään vaan säilyttivät ryhtinsä, hän kertoi pesseensä ne noin 35-asteisessa vedessä käyttäen puhdistusaineena veteen liuotettuja saippuahiutaleita. Villavaatteita pestessä piti vettä olla runsaasti ja peseminen tapahtui veden alla villanuttuja kevyesti pusertamalla. Huuhtominen tapahtui kahdesti lämpimässä vedessä. Linkoon pantaessa Leena kääri tämän villapyykin pyyhkeen sisään ja samasta kääristä hän nyt otti esille nämä nuttunsa asetellessaan niitä kuivumaan.

Istuessamme siinä Paavon seurassa jätimme vihdoin pyykinpesun yksityiskohdat sikseen, mutta keskustelumme liikkui kuitenkin yhä edelleen samassa asiassa. Leena korosti sitä, että pyykinpesun tuli kuluttaa mahdollisimman vähän hänen kallisarvoista linavaatevarastoaan, joka oli hänen emännöitynsä ylpeys. Sen tähden vaatteita ei pidetty kuin puoliliikaisiksi ja sen tähden hän myös pesi ne uuden-aikaisella mutta tehokkaalla tavalla. Tästä johtui, että Leena olikin suorastaan opiskellut pyykinpesua kehityäkseen taitavaksi tässäkin perheenemännän tärkeässä tehtävässä.

Mutta pyykkipäivä ei ollut vielä päättynyt. Illan suussa pyykki koottiin ja vedettiin ja seuraavana päivänä Leena yhdessä Paavonsa kanssa kävi sen mankeloimassa. Niin tässä touhussa hupeni Paavon makuu- ja vapaapäivä, mutta ei hän sitä katunut. Olipahan saanut auttaa Leenaansa. Pyykkipäivä on näet koneista ja pesujauheista huolimatta yhä emännän raskaimpia työpäiviä ja perheenpäänkin apu on silloin tarpeen.

Anna Lydia Borgman

Elias Tohka

Malakias Kalso

Pitkäaikaisesti palvelleita

PAPERITYÖNTEKIJÄ ANNA LYDIA BORGMAN

Kymin paperitehtaalta tulee 9. 11. 57 olleeksi 45 vuotta yhtiömme palveluksessa. Hän on syntynyt 31. 5. 1895 Iitissä. 1. 8. 1912 hän tuli paperinlajittelijaksi Kymin paperitehtaalle ja siirtyi v. 1944 Kuusaan paperitehtaan paperinjalostusosastolle. Vuonna 1946 hän palasi takaisin Kymin paperitehtaalle lajittelijaksi ja nykyisessä toimessaan apulaisena viivauskoneella hän on ollut vuoden 1952 alusta lähtien.

KALANTERINKÄYTTÄJÄ ELIAS TOHKA

Kymin paperitehtaalta tulee 19. 11. 57 olleeksi 45 vuotta yhtiön palveluksessa. Hän on syntynyt 16. 2.

1896 Valkealassa. Sieltä hänen vanhempansa muuttivat Kuusankoskelle Elias Tohkan ollessa vain vuoden ikäinen. Yhtiön palvelukseen hän tuli v. 1911 rakennusosastolle. Kymin paperitehtaalle hän siirtyi v. 1915 ja on siitä lähtien mainitulla osastolla työskennellyt. Sota-aikana koneiden osaksi seisoessa hän oli muutamia kuukausia metsätoissa sekä Kuusaan voimalaitostyömaalla. Nykyisessä toimessaan hän on ollut vuodesta 1933 lähtien.

VEDENPUHDISTUSLAITOKSEN HOITAJA MALAKIAS KALSO

Kymin paperitehtaalta tulee 20. 11. 57 olleeksi 45 vuotta yhtiön palveluksessa. Hän on syntynyt 15. 1. 1890 Hartolassa. Yhtiön palvelukseen hän tuli 1. 11.

Einar Heikkilä

Edvard Autio

Toivo Sarnala

Jalmar Paulasalo

August Kiiskinen

Valde Göös

Ilmi Niku

Merkkipäiviä

70-VUOTIAITA

Hissimies Jalmar Paulasalo, Kymin paperitehtaalta, 30. 11. 57. Hän on syntynyt Valkealassa ja tullut yhtiömme palvelukseen 12. 6. 1903 Kymin paperitehtaalle. Oltuaan sitten Kymin ulkotyöosastolla hän muutti v. 1911 Leppäkosken tehtaalle, mistä kuitenkin jo seuraavana vuonna palasi takaisin ja sai työpaikan Voikan paperitehtaalla. Sen jälkeen hän on työskennellyt myös Kymin ja Kuusaan paperi-

1912 ja toimi 40½ vuotta sairausajoneuvon kuljettajana. Vuoteen 1929 saakka hän oli hevostiehenä ja sen jälkeen henkilöautonkuljettajana, kunnes v. 1947 sai ajettavakseen oikean sairausauton. Oltuaan myöhemmin vuoden verran portinvartijana hän siirtyi 13. 4. 54 nykyiseen toimeensa. Kalso on kuulunut tehtaan palokuntaan 35 vuotta.

VIILAAJA EINAR VOLMAR HEIKKILÄ

Kymin korjauspajalta tulee 24. 11. 57 olleeksi 45 vuotta yhtiömme palveluksessa. Hän on syntynyt 17. 8. 1894 Iitissä. Yhtiömme palvelukseen hän tuli v. 1909 Kuusaan paperitehtaalle työskennellen aluksi isänsä apulaisena paperin paalauksessa. Vuosien 1912 ja 1917 välisenä aikana hän palveli eräillä muilla osastoilla ja siirtyi sitten Kuusaan korjauspajalle, mistä v. 1933 tuli Kymin korjauspajalle.

APUMIES EDVARD ELIEL AUTIO

Kymin rakennusosastolta tulee 8. 12. 57 olleeksi 40 vuotta yhtiön palveluksessa. Hän on syntynyt 16. 4. 1899 Iitissä ja tuli 15. 9. 1913 työhön Voikan sahalle. Lukuun ottamatta muutamaa lyhyttä katkoa ja työskentelyä vuosina 1924—27 Kuusankosken kunnan maa-

tehtailla eri koneilla ja viime aikoina hän on ollut hissinkuljettajana Kymin paperitehtaalla. Paulasalo on suorittanut yli puolivuosisataisen päivätyön yhtiömme palveluksessa, mistä hänelle tunnustukseksi 13. 4. 56 luovutettiin yhtiömme kultainen ansiomerkki.

Portinvartija August Kiiskinen, Voikan talousosastolta, 3. 12. 57. Hän on syntynyt Kuopiossa ja tullut yhtiön palvelukseen v. 1914 kivityömieheksi Kymin rakennusosastolle, mistä v. 1925 siirtyi Voikan rakennusosastolle. Voikan talousosaston kirjoissa hän

tiloilla hän on yhtämittaisesti ollut yhtiön palveluksessa. Kymin rakennusosastolla hän on ollut viime vuodesta lähtien.

TYÖNJOHTAJA TOIVO ALFRED SARNALA

Kymin rakennusosastolta tulee 11. 12. 57 olleeksi 40 vuotta yhtiön palveluksessa. Hän on syntynyt 26. 1. 1898 Iitissä. 25. 5. 1914 hän tuli prässipojaksi Kymin paperitehtaalle ja työskenteli sittemmin rullamiehenä 11. 3. 17 saakka. Oltuaan sen jälkeen Kotkan tukinostoyhtiön palveluksessa hän meni syksyllä 1918 Lahden kotiteollisuuskouluun. Suoritettuaan asevelvollisuutensa hän tuli 1. 6. 20 työnjohtajaksi Voikan ulkotyöosastolle. Tasan vuoden kuluttua hän siirtyi työnjohtajaksi Voikan sahalle ja sieltä 1. 6. 23 puutavaran mittaajaksi ja työnjohtajaksi Kuusaan sahalle. Syksystä 1956 lähtien hän on hoitanut vastaavia tehtäviä Saksanahon lautatarhalla.

Yhtiön johto pyytää kauttamme kiittää kaikkia edellä mainittuja työn veteraaneja uskollisesta urastuksesta yhtiön ja samalla koko yhteiskunnan hyväksi ja toivottaa heille parhainta menestystä tulevien vuosien varalle.

Kaarle Ahonen

Ilmari Rönnerg

Aino Kokkonen

Tulle Solio

on ollut vuodesta 1956 lähtien työskennellen nykyisin portinvartijana.

60-VUOTIAITA

Siivooja Olga Mankki, Voikan paperitehtaalta, 10. 11. 57. Hän on syntynyt Valkealassa. Yhtiön palvelukseen hän tuli v. 1942 Voikan paperitehtaalle.

Voiteltaja Valde Göös, Voikan paperitehtaalta, 2. 12. 57. Hän on syntynyt Korpilahdella. Työskennellyään useissa eri tehtaissa ja valtion rautateillä hän tuli v. 1931 yhtiömme palvelukseen samaan toimeen, missä on nykyisinkin.

Täyteaineidenkäsittelijä Ilmi Niku, Kymin paperitehtaalta, 4. 12. 57. Hän on syntynyt Iitissä. Yhtiön palvelukseen hän tuli 18. 8. 1913 Kymin paperitehtaalle asiatyöksi. Oltuaan välillä vuoden ulkotyöosastolla hän palasi v. 1921 takaisin paperitehtaalle, missä on siitä lähtien työskennellyt mm. paperisalissa ja hollanteriosastolla. Nykyisessä toimessaan hän on ollut vuodesta 1950 lähtien.

Keittäjä Elna Elina Grönroos, Kymin talousosastolta, 11. 12. 57. Hän on syntynyt Iitissä. Yhtiön palvelukseen hän tuli ensimmäisen kerran 15. 8. 1915, mutta joutui työn vähyyden takia eroamaan 10. 6. 19. Uudelleen hän tuli työhön 1. 3. 37 ja työskentelee nykyisin keittäjänä yhtiön lastenseimessä Kuusankoskella.

Siivooja Eva Elina Rihu, Kymin talousosastolta, 16. 12. 57. Hän on syntynyt Jaalassa. Yhtiömme palvelukseen hän tuli 25. 10. 1943 siivoojaksi poliisilaitokselle ja samassa toimessa kutomolla hän on ollut 1. 1. 54 lähtien.

50-VUOTIAITA

Täyteaineidenkäsittelijä Kaarle Ahonen, Kymin paperitehtaalta, 8. 9. 57. Hän on syntynyt Valkealassa.

Yhtiömme palvelukseen hän tuli 20. 11. 1923 ulkotyöosastolle. Oltuaan sitten vuoden paperitehtaalla hän palasi takaisin ulkotyöosastolle. Työskennellyään sen jälkeen useita vuosia raitiotie- ja rakennusosastoilla hän siirtyi 9. 5. 55 nykyiseen toimeensa.

Rotatiokoneenkäyttäjää Aarne Vilhard Väkevä, Kymin paperitehtaalta, 13. 11. 57. Hän on syntynyt Valkealassa. Yhtiön palvelukseen hän tuli 22. 1. 1923 Kymin rakennusosastolle, mistä v. 1926 siirtyi Kymin paperitehtaalle hollanterimieheksi. Rotatiokoneella hän on ollut vuodesta 1929 ja nimitettiin 10. 6. 40 sen käyttäjäksi.

Puidenjakaaja Eliel Ilmari Rönnerg, Voikan puuhiomolta, 17. 11. 57. Hän on syntynyt Sippolassa ja tullut yhtiön palvelukseen v. 1923 Voikan koskityömaalle. Oltuaan sittemmin työssä erällä muilla osastoilla hän siirtyi v. 1937 Voikan puuhiomolle työskennellen nykyisin puidenjakaajana kuorimolla.

Siivooja Aino Elina Kokkonen, Kymin talousosastolta, 17. 11. 57. Hän on syntynyt Jääskessä. Jäätyään miehensä kaaduttua v. 1941 leskeksi hän työskenteli Enso-Gutzeit Oy:n tehtaalla, kunnes joutui jättämään kotiseutunsa. Yhtiömme palvelukseen hän tuli 1. 5. 1945 maatalousosastolle, mistä 27. 8. 52 siirtyi siivoojaksi ammattikoululle. Rva Kokkonen on pitkän aikaa kuulunut Sotaleskien ja kaatuneiden omaisten huolto ry:n Kuusankosken alaosaston johtokuntaan.

Teknikko Tulle Solio, Kuusaan paperitehtaalta, 24. 11. 57. Hän on syntynyt Parikkalassa. Työnteon hän aloitti jo poikasena, sillä vain 12-vuotiaana hän oli koulunkäyntinsä ohella kesäisin prässipoikana Leppäkosken paperitehtaalla. Nuorukaiseksi vartuttuaan hän työskenteli mm. sähkö- ja autoalalla. Käytyään sitten A. Ahlström Oy:n teollisuuskoulun Varkaudessa hän toimi ensin ylimestarina Euran Paperi Oy:n Kauttuan tehtaalla, mistä siirtyi osastomestariksi Paperituote Oy:n Valkeakosken tehtaalle.

Gustav Klingstedt

Antti Kotilainen

Yrjö Rajala

Vilho Kivelä

Oltuaan sen jälkeen ylimestarina Yhtyneet Paperitehtaat Oy:n Jämsänkosekn tehtaan jalostusosastolla hän tuli 1.9.47 yhtiömme palvelukseen jalostusmestariksi Kuusaan paperitehtaalte, missä toimessa on edelleenkin. Hän on osallistunut oman ammattikuntansa järjestötoimintaan ja hoitanut erilaisia luottamustehtäviäkin. Nuorempana häntä kiinnosti erityisesti erilaisten koneiden ja kojeiden rakentaminen ja nykyisin hänen vapaa-ajan harrastuksiinsa kuuluvat pääasiassa autoilu ja kaitafilmaus.

Päälaboratorion johtaja Gustav Fredrik Klingstedt 30.11.57. Hän on syntynyt Helsingissä, tuli ylioppilaaksi Turun ruotsalaisesta lyseosta v. 1926 ja valmistui diplomi-insinööriksi v. 1932 Abo Akademi'n kemiallis-teknillisestä tiedekunnasta. Vuosina 1932—34 hän toimi kemistinä The Insulite Company of Finland Oy:ssä ja sen jälkeen assistenttina Abo Akademi'ssa v. 1934. Vielä samana vuonna hän tuli yhtiömme palvelukseen Kymin selluloosatehtaan käyttöinsinööriksi. Selluloosatehtaalte hän työskenteli vuoteen 1947, jolloin hänet nimitettiin päälaboratorion johtajan vastuunalaiseen toimeen. Insinööri Klingstedt on tehnyt opintomatkoja Englantiin ja USA:han. Hän on Tekniska Föreningen i Finland'in, Finska Kemistsamfundet'in, Suomen Paperi-insinöörrien Yhdistyksen, Kymenlaakson teknillisen seuran ja amerikkalaisen Tappi-yhdistyksen jäsen. Luonteeltaan hän on rauhallinen, oikeudentuntoinen ja ystävällinen. Työnsä ulkopuolella hän on kiinnostunut mm. kirjallisuudesta.

Kirvesmies Antti Kotilainen, Kymin rakennusosastolta, 6.12.57. Hän on syntynyt Jääskessä. Ennen yhtiömme palvelukseen tuloaan hän työskenteli Ensossa Enso-Gutzeit Oy:n selluloosavarastossa etumiehenä vv. 1930—35 ja konesalissa silinterimiehenä ja pakkaajana vv. 1935—40. 20.11.40 hän tuli pakkaajaksi Kymin paperitehtaalte, mistä 9.9.45 siirtyi Kymin rakennusosastolle. Hän on ollut muutamia

vuosia aloitetoiminnan yhdysmiehenä sekä aloitelautakunnan varajäsenenä. Jo Ensossa ollessaan hän oli pitkän aikaa mukana kuorotoiminnassa ja Kuusankoskella hän on kuulunut Kaiku-kuoroon.

Koneenhoitaja Eemil Båtsman, Kymin paperitehtaalte, 15.12.57. Hän on syntynyt Valkealassa. Yhtiömme palvelukseen hän tuli 13.3.1923 Kymin rakennusosastolle, mistä jo seuraavana vuonna siirtyi Kymin paperitehtaalte prässipojaksi. Hän on työskennellyt eri ammateissa kaikilla paperikoneilla ja nimitettiin koneenhoitajaksi 23.1.50.

Mintonkoneen käyttäjä Yrjö Johannes Rajala, Kymin selluloosatehtaalte, 16.12.57. Hän on syntynyt Valkealassa. Yhtiömme palvelukseen hän tuli 16.8.1922 pääkonttoriin asiapojaksi ja siirtyi 15.4.25 metsäosastolle harjoittelijaksi. Kymin selluloosatehtaalte hän on ollut 14.4.31 lähtien. Rajala on innokas voimistelija ja urheilija. Telinevoimistelussa hän on saavuttanut kaksi piirimestaruutta. Toiminnastaan uintiurheilun hyväksi hän on saanut Suomen Uimaliiton hopeisen ansiomerkin. Myös jalka- ja jääpalloa hän on harrastanut. Hän on kuulunut Kuusankosken Mieslaulajiin kuoron perustamisesta saakka.

Hakunhoitaja Vilho Einar Kivelä, Voikan selluloosatehtaalte, 20.12.57. Hän on syntynyt Lempäälässä ja tullut yhtiön palvelukseen 14.5.1928 Voikan rakennusosastolle. Oltuaan sitten työssä useaan otteeseen eri osastoilla hän siirtyi v. 1946 Voikan selluloosatehtaan kuorimolle työskennellen siellä edelleenkin.

LEHTEMME SEURAAVA NUMERO

ilmestyy 1½ kuukauden kuluttua eli joulukuun 20. pnä. Siihen tarkoitetut kirjoitukset ja kuvat pyydetään lähettämään toimitukselle marraskuun 15. päivään mennessä.

1.500 m juoksu meneillään.
Voittajaksi selviytyi Voi-
kan Erkki Knapp (n:o 16).

YHTYMÄN KESÄKISOJEN KUVASATOA

Jalkapallomestaruus-
tensa uusinut Voi-
kan tehtaan jouk-
kue. Edessä vasem-
malta lukien Paavo
Smed, Seppo Nurmi-
nen ja Juha Puhon-
lainen, keskellä Ka-
levi Nummelin, Las-
se Varjonen ja Rai-
mo Sipola, takana
Reino Rautiainen,
Pertti Peuhu, Aatos
Kansikas, Mauri
Pulliainen ja Taisto
Varjonen.

Naisten lentopallomestaruuden sai nimiinsä Högforsin Tehtaan joukkue: Liisa Tuominen, Eila Nikander, Kerttu Schultz, Ritva Kaukelin, Raili Meri ja Liisa Halonen.

Ruotsalaisviestissä yhtymän uuden ennätyksen saavuttanut Voikan tehtaan joukkue: Sauli Jokimies, Reino Rautiainen, Erkki Hietä ja Erkki Knapp. Jokimies tuli lisäksi mestariksi pituushypyssä, Rautiainen 200 m aitajuoksussa ja Knapp 1.500 m juoksussa.

Kisojen avajaismarssi.

Voikka jälleen yhtymämme jalkapallomestariksi

Yhtymämme tämänvuotisiin jalkapallomestaruuskilpailuihin osallistui 7 joukkuetta eli enemmän kuin koskaan aikaisemmin. Uusin tulokas oli Juantehdas, jonka työntekijöiden keskuudessa myös jalkapalloharrastus on siinä määrin virinnyt, että se pystyi saamaan joukkueen kokoon. Seitsikon muodostivat Juantehtaan lisäksi Halla, Heinola, Högfors, Kymintehtas, Salo ja Voikka.

Viime vuoden 6 joukkuetta pelasivat keskenään yksinkertaisen sarjan, jokainen jokaista vastaan, ja otteluja kertyi kaikkiaan 15. Nyt oli joukkueet jaettu kahteen lohkoon siten, että I:ssä lohossa pelasivat Högfors, Salo, Kymintehtas ja Voikka ja II:ssä lohossa Halla, Heinola sekä Juantehdas. Kummassakin lohossa suoritettiin yksinkertainen sarja. Loppusarjaan, joka myös pelattiin yksinkertaisena, pääsi ensimmäisestä lohokosta kaksi parasta joukkuetta ja toisesta yksi. Vaikka joukkueita oli yksi enemmän kuin edellisenä vuotena, tarvittiin nyt vain 12 ottelua.

I:ssä lohossa suoritettiin aluksi kaksi ottelua, nimittäin Salo—Högfors ja Kymintehtas—Voikka, kotijoukkueen nimi ensin mainittuna. Högfors voitti Salon niukasti 4—3 ja Voikka Kymintehtaan maalein 8—4. Elokuun puolivälissä järjestettiin ”markkinat” Kymintehtaalla, minne naapuritehtaan Voikan lisäksi saapuivat Högfors ja Salo. Tämä eräänlainen Itä—Länsi-ottelu päättyi siten, että Voikka voitti Salon 8—2 ja Kymintehtas Högforsin 7—4 sekä Kymintehtas Salon 8—1 ja Voikka Högforsin 12—1. Loppusarjaan olivat siten selviytyneet Voikka ja Kymintehtas.

Toisen lohkon joukkueista kohtasivat Heinola ja Juantehdas sekä Halla ja Juantehdas toisensa Hallassa pidetyillä markkinoilla. Heinola voitti Juantehtaan 7—0, mutta Halla Juantehtaan vain 6—3. Kun sitten Halla oli käväissyt Vierumäellä häviämässä Heinolalle 8—0, oli Heinolan pääsy loppusarjaan selvä.

Loppusarjan ensimmäinen ottelu Heinola—Kymintehtas pelattiin 29. 8. Vierumäellä urheiluopiston ruohokentällä. Kymintehtaan onnistui neljästi toimittaa pallo vastustajansa verkkoon, kun Heinola sen sijaan sai tyytyä ”kupariseen”. Viikkoa myöhemmin vieraili Voikka samalla kentällä ja vei sekkin Heinolalta molemmat pisteet ottelun päättyessä 4—1 Voikan hyväksi.

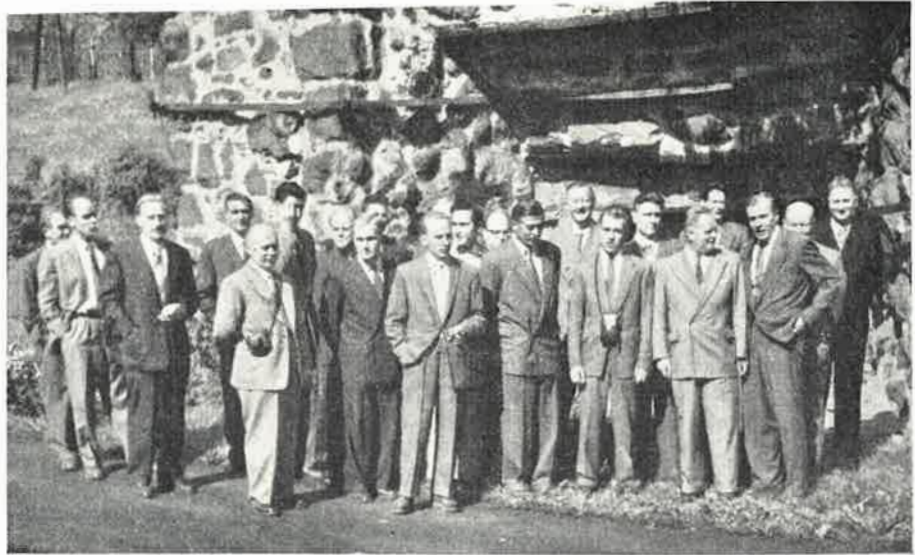
Viimeinen ottelu, jossa olivat vastakkain vanhat kiistakumppanit Voikka ja Kymintehtas, suoritettiin 11. 9. Kuusankosken pallokentällä. Tilanne ennen ottelua oli sellainen, että voittavasta joukkueesta ilman muuta tulisi mestari, Kymintehtaasta paremman maalisuhteensa perusteella siinäkin tapauksessa, että ottelu päättyisi tasapeliin. Vaikka enemmistö ottelua seuraamaan saapuneista lieneekin veikannut Voikan voittoa, oli ilmassa kuitenkin sähköä, kuten on

ollut aina ennenkin, kun nämä naapurukset ovat kilpакentällä asettuneet vastakkain.

Voikka pani heti tuulemaan eikä kulunut kuin 3 minuuttia, kun pallo lepäsi Kymintehtaan pömpelissä Voikan oikean laitahyökkääjän Rautiaisen pienestä kulmasta sinne toimittamana. Sen jälkeen käytiin peliä vaihtelevalla menestyksellä, mutta useista erinomaisista tilanteista huolimatta kesti 28 min., ennen kuin pallo jälleen löysi tiensä verkkoon ja tälläkin kertaa Kymintehtaan ”rysään”. Maalin isä oli keskushyökkääjä Nummelin. Eikä kaksi kolmanna. Kun puoliaikaa oli jäljellä 7 min., vei Voikan oikea välihyökkääjä Peuhu pallon läpi Kymintehtaan puolustuksen ja laukaisi sen läheltä ohi maalivahdin. 3—0 jäi puolijajan tulokseksi. Kymintehtas ei tästä kuitenkaan lannistunut, vaan alkoi sinnikkäästi kaventaa rakoa umpeen. Jo 5 min. kohdalla oli vähällä tulla ensimmäinen maali, mutta pallo osui poikkipuuhun. Minuuttia myöhemmin tuomittiin Kymintehtaan hyväksi rangaistuspotku, ja kun keskushyökkääjä Teppo Frimodig oli sen laukaissut, oli tilanne 3—1. Kymintehtaalaiset saivat tästä uutta intoa, jota oli omiaan lisäämään Teppo Frimodigin 11 min. kohdalla tekemä toinen maali. Ote kummallakin puolella tiivistyi nyt huomattavasti kymintehtaalaisen ryhtyessä tavoittelemaan kolmatta maalia ja voikkaalaisten pannessa puolestaan kampoihin. 22 min. kohdalla Kymintehtas sai kehitetyksi hyvän hyökkäyksen, jonka päätteenä oli oikean laitahyökkääjän Hussin kaunis laukaus, minkä jälkeen tilanne oli 3—3. Jännitys sekä kentällä että katsomossa nousi nyt huippuunsa. Voitaako Kymintehtas vai onnistuuko Voikka vielä maalintekoyrityksissään? Ja onnistuihan Voikka, vaikkakin vasta 6 min. ennen ottelun päättymistä. Nummelin pääsi jyvälle ja ampui kierrepallon pömpelin yläkulmaan. Se jäikin ottelun viimeiseksi maaliksi ja niin oli Voikka niukalla voitollaan 4—3 uusinut viimevuotisen mestaruutensa saaden samalla neljännen kiinnityksen kiertopalkintoon.

Vaikka Voikan voitto oli niukka, se oli kuitenkin täysin ansaittu. Voikan joukkue oli tasaisempi ja teknillisempi ja kokonaisuutena katsoen myös yhtenäisempi kuin Kymintehtaan joukkue. Voittaneessa joukkueessa pelasivat Seppo Nurminen, Juha Puholainen, Paavo Smed, Aatos Kansikas, Lasse Varjonen, Raimo Sipola, Reino Rautiainen, Pertti Peuhu, Kalevi Nummelin, Mauri Pulliainen ja Taisto Varjonen. Näiden lisäksi ovat muissa otteluissa olleet mukana Keijo Kaartinen ja Olavi Topo. Parhaina palkittiin tällä kertaa Voikan joukkueesta Aatos Kansikas ja Lasse Varjonen ja Kymintehtaan joukkueesta Teppo Frimodig ja Jorma Harlin. Kultasepänliike Järveläisen lahjoittama kunniapalkinto yllätyksellisimmistä pelisuorituksesta annettiin Kymintehtaan maalivahdille Risto Arolle.

Retkeläiset valokuvattuina vanhan masuunin edustalla.

Mestarikerholaisia retkeilyllä Högforsissa

Kymintehtaan Mestarikerhon jäsenten keskuudessa oli jo pitkän aikaa kytenyt ajatus saada tutustua Högforsin tehtaaseen ja sen toimintaan oikein paikan päällä Karkkilassa. Tiesimme tehtaasta yhtä ja toista, mm. mitä siellä valmistetaan, mutta se ei mielestämme riittänyt, vaan halusimme lähteä omin silmin katsomaan. Niinpä sitten joukko aamuvirkkuja kerholaisia eräänä syyskesän lauantaiaamuna klo 4.30 lastautui linja-autoon istuakseen siinä viitisen tuntia, minkä matka tällä ajopelillä Karkkilaan kestää. Sää oli suotuista ja tunnelma reipas. Matkan aikana pidim-

me vain yhden pysähtymistauon, nimittäin Kärkölässä, vanhassa etelähämäläisessä kirkonkylässä, ja sitten körötelimme suoraa päätä Karkkilaan, missä meitä tehtaan portilla oli vastassa sosiaalipäällikkö Mattsson. Nautittuamme meille tarjotut tuliaisakahvit lähdimme oppaitemme johdolla itse tehtaalle. Suurin osa meistä oli ensikertalaisia Högforsissa eikä meillä näin ollen ollut ennakolta käsitystä siitä, miten valtava tämä teollisuuslaitos todellisuudessa on. Kävimme vanhoissa ja uusissa valimohalleissa, niklaus-, emali-, keerna-, koneistus- ja kokoamisosastoilla sekä varastoissa, kuljimme pitkin hämyisiä tunneleita ja käytäviä ja tutustuimme tehtaan tuotteita esittävään näyttelyyn. Yhtenä tutustumiskohteena oli myös tehtaan uusi huoltola- ja ruokalarakennus. Valitettavasti emme nähneet valimoa täydessä käynnissä, kun työskentely siellä on lauantaisin pysähdyksissä. Erittain mielenkiintoinen nähtävyys oli vanha masuuni, työn muistomerkki vanhoilta ajoilta, joka johdatti ajatuksemme niihin sukupolviin, jotka toisenlaisissa olosuhteissa ja alkeellisin välinein rautaa jalostivat nostettuaan ensin malmin soista ja järivistä tai louhituaan sitä kalliosta. Kiertokäyntimme päätyttyä aterioimme tehtaan ruokalassa ja sen jälkeen kävimme tutustumassa omakotialueisiin. Lopuksi kiipesimme vesitornin huipulle, mistä avautui avara näköala yli koko Karkkilan kauppalan. Ennen paluumatkalle lähtöä meillä oli vielä tilaisuus käväistä tehtaan teknillisen kerhon viihtyisässä huoneistossa.

Mestarikerhon puheenjohtaja Toivo Korhonen (vas.) esittää vieraiden kiitokset isännille ja luovuttaa muistolahjan Högforsin Tehtaan Teknilliselle Kerholle. Oikealla sosiaalipäällikkö Erkki Mattsson.

Retkemme oli kaikissa suhteissa onnistunut ja näköaloja avartava. Kiitokset siitä niille, jotka tekivät sen mahdolliseksi, ja kiitokset myös högforsilaisille opastuksesta ja muustakin ystävällisyydestä.

"T o b i a s"

Uintiharrastuskilpailut

KYMINTEHDAS

VIII uintiharrastuskilpailu suoritettiin 29. 6. — 25. 8. välisenä aikana. Edullisen uintikesän ansiosta muodostuivat tulokset viimevuotisia paremmiksi. Koko suoritusmäärä oli 4.536 (v. 1956 3.520). Osanottajia oli kilpailussa 231 (242). Uintipaikoittain jakautuivat suoritukset seuraavasti: urheilukentän ranta 1.746 (1.536), Sääksniemi 1.377 (985), Kymenranta 948 (621), Kuusaanniemi 465 (378), yhteensä 4.536 (3.520). Arvontaan oikeutettuja kortteja oli kaikkiaan 133 (110), joista miesten 49 (36), naisten 21 (19), vaimojen 16 (17), tyttöjen 31 (20) ja poikien 16 (18). Viiden arvan tuloksen eli vähintään 6.000 metriä ui 71 (53) osanottajaa. Maksimituloksen eli 11.600 metriä saavutti 8 (1) kilpailijaa. Parhaat tulokset:

Naiset: 1) Mirja Pulliainen, Kuu.pap., 11.000 m. 2) Ida Aholin, Kauppa Oy., 8.600. 3) Alli Tolanen, Kauppa Oy., 7.000. 4) Lyyli Marttila, sell., 6.800. 5) Aune Kantanen, rak.os., 6.600. 6) Leena Ojanen, konttori, 6.400. 7) Aune Tuviala, Ky.pap., Elli Tuukkanen, talousos., ja Vilma Siro, päälab., 6.000. 10) Aune Nieminen, ulkotyöos., 4.800. 11) Anneli Kalliola, kloorit., 4.500.

Palveluksessa olevien vaimot: 1) Kerttu Rainio, Ky.pap., 10.400 m. 2) Salli Perätalo, ulkotyöos., 10.200. 3) Sievä Pokki, rak.os., 10.000. 4) Mirja Rusi, talousos., 8.000. 5) Lilli Kirvesniemi, ulkotyöos., 7.200. 6) Vieno Virtanen, kloorit., Mirja Salminen, Kuu.pap., ja Mirjam Laine, Ky.pap., 6.600. 9) Ellen Pallaskallio, rak.os., 6.400. 10) Lilli Karlsson, Ky.korj., 6.200. 11) Elna Lakka, ulkotyöos., 6.000.

Miehet: 1) Jouko Helenius, Ky.pap., 11.600 m. 2) Usko Paljakka, kuljetusos., 10.000. 3) Leo Hokkanen, kuljetusos., 9.800. 4) Markku Tuviala, rak.os., 9.200. 5) Emil Vuorela, Ky.pap., 8.800. 6) Pentti Rainio, sell., 7.600. 7) Arvo Toivonen, Kuu.korj., 7.200. 8) Leo Kosonen, Ky.korj., 6.800. 9) Tauno Vähänen, Ky.pap., ja Raimo Karlsson, sell., 6.600. 11) Kauko Laakso, Ky.pap., 6.400. 12) Seppo Järnvall, kloorit., 6.200. 13) Raimo Perälä, Ky.pap., 6.000.

Tytöt 12—17 v.: 1) Paula Toukkari, Ky.pap., 11.600 m. 2) Marja-Leena Lakka, ulkotyöos., 11.400. 3) Sirpa Rainio, Ky.pap., ja Pirkko-Liisa Rainio, Ky.pap., 10.400. 5) Saara Heino, rak.os., 10.000. 6) Marja Rusi, talousos., 9.800. 7) Terttu Strid, kloorit., 9.600. 8) Marja-Liisa Vahteristo, sell., 9.200. 9) Helena Rusi, talousos., 8.100. 10) Helena Gröndahl, rak.os., 7.000. 11) Pirjo Kallio, sell., 6.700. 12) Tuija Jokinen, Ky.korj., 6.400. 13) Marja-Leena Makkonen, sell., 6.200. 14) Raija Lehtimäki, ulkotyöos., Tuula Hämäläinen, sell., Sirpa Tuukkanen, talousos., ja Anja Joronen, sell., 6.000. 18) Leena Borg, kuljetusos., 5.000.

Tytöt 7—11 v.: 1) Marja-Liisa Pasi, ulkotyöos., 11.600 m. 2) Tarja Pallaskallio, rak.os., 8.400. 3) Leena Seppälä, rak.os., 8.000. 4) Marjukka Kantanen, kuljetusos., 7.300. 5) Annele Laine, Ky.pap., 7.200. 6) Anita Takala, sell., 7.000. 7) Tuula Karlsson, Ky.korj., 6.800. 8) Kerttu Huusari, Ky.korj., 4.850.

Pojat 12—17 v.: 1) Lasse Tuviala, rak.os., Tarmo Vitikainen, varasto, Leo Nikulainen, rak.os., Veikko Helenius, varasto, ja Juhani Saulila, rak.os., 11.600 m. 6) Matti Inkiläinen, rak.os., 9.400. 7) Teuvo Laakso, sell., 7.800. 8) Pentti Nokelainen, rak.os., 7.400. 9) Timo Laitinen, Ky.pap., 6.200.

Pojat 7—11 v.: 1) Urpo Kantanen, höyryos., 11.400 m. 2) Alpo Pallaskallio, rak.os., 11.000. 3) Kari Sepälä, rak.os., 7.600. 4) Markku Inkiläinen, rak.os., 7.400. 5) Jouko Backström, rak.os., 6.800.

Työpaikkaurheilutoimikunnan suorittaman arvonnän perusteella jakautuivat lomapalkinnot seuraavasti:

Naiset: Ida Aholin, Kauppa Oy. (5 arpa) ja Elli Tuukkanen, talousos. (5). Varalle Aune Tuviala, Ky.pap. (5) ja Marja-Liisa Mannari, Ky.pap. (2). — Vaimot: Sievä Pokki, rak.os. (5), Elna Lakka, ulkotyöos. (5) ja Mirja Salminen, Kuu.pap. (5). Varalle Ellen Pallaskallio, rak.os. (5) ja Lilli Karlsson, Ky.korj. (5). — Miehet: Eino Mauno sell. (4), Seppo Järnvall, kloorit. (5), Kari Vähänen, Ky.pap. (2) ja Raimo Karlsson, sell. (5). Varalle Pentti Laakso, Ky.korj. (2), Risto Aro, Kuu.korj. (4) ja Leo Kosonen, Ky.korj. (5).

VOIKKA

29. 6.—25. 8. välisenä aikana suoritettujen uintiharrastuskilpailun tulokset ylittivät huomattavasti edellisen kesän saavutukset jään vaimon vähän puuttumaan vuoden 1955 ennätyksestä. Kaikkiaan kertyi suorituksia 5.043 (4.092), joista Kymenrannan uimalassa 4.189 (3.394) ja Sompasen uimalassa 854 (698). Kilpailuun osallistui 250 (222) henkilöä. Vähintään 1.000 m ui 149 (124) osanottajaa ja viiteen arpaan oikeuttavan tuloksen eli vähintään 6.000 m 84 (56) kilpailijaa. Parhaat tulokset sarjoittain:

Miehet: 1) Veikko Lehtinen, höyryos., 11.400 m. 2) Heikki Torniainen, sähköos., 11.200. 3) Waino Lehtinen, korjauspaja, 10.600. 4) Erkki Gröndahl, korjauspaja, 10.200. 5) Erkki Aalto, kuljetusos., 9.800. 6) Jan Krzywacki, paperitehdas, 9.400. 7) Lasse Knapp, paperitehdas, 9.200. 8) Urho Kelkkanen, sähköos., 9.000. 9) Anssi Joutjärvi, paperitehdas, 8.000. 10) Juhani Kvist, puuhiomo, Sulo Jolkkonen, kuljetusos., ja Aatu Sipiläinen, korjauspaja, 7.600. 13) Pauli Vehmassalmi, selluloosatehdas, ja Vallu Vainio, karbiditehdas, 7.000. 15) Pentti Suurnuua, paperitehdas, Markku Sihvola, rak.os., Kaarlo Lahminen, kuljetusos., ja Kauko Nokelainen, korjauspaja, 6.600. 19) Veikko Topo, höyryos., ja Paavo Vähänen, karbiditehdas, 6.400. 21) Pentti Parvinen, rak.os., Risto Paljakka, paperitehdas, Erkki Knapp, korjauspaja, Kalevi Palander, puuhiomo, ja Kaarlo Koskinen, puuhiomo, 6.200. 26) Erkki Raschka, selluloosatehdas, Pentti Taavila, selluloosatehdas, Rauno Storhammar, korjauspaja, Eino Puranen, höyryos., Jaakko Tirkkonen, karbiditehdas, ja Vilho Laakkonen, paperitehdas, 6.000.

Merkkipäiviä

60-VUOTIAITA

Metsäteknikko Otto Asikainen Tohmajärven Peijonniemessä 3. 12. 57. Hän on syntynyt maanviljelijän poikana Liperissä. Maamieskoulun, kansanopiston ja Nikkarilan metsäkoulun käytyään hän palveli kolmen vuoden ajan eri kuntien viljelys- ja metsämaiden mittaajana ja luokittajana sekä eri yhtiöiden metsätyönjohtajana, kunnes 1. 1. 1927 tuli Oy. Läskelä Ab:n palvelukseen Tohmajärven piiriin. 1. 1. 29 hän siirtyi Korpiselän piiriin, missä toimi talvisodan alkamiseen saakka. Korpiselän jäätyä rauhan-teossa Neuvostoliiton puolelle hän joutui siirtymään takaisin Tohmajärvelle, missä hänen asuinpaikakseen tuli Peijonniemi. Sieltä käsin hän on suorittanut mit-tavan työn yhtiön metsien hyväksi. Hänen leimakir-veensä on taitavasti lyönyt merkkinsä lähitienoiden metsiin, ja niinpä vuosien työn tuloksena näyttäyty-

METSÄOSASTO

Naiset: 1) Leena Pulliainen, paperitehdas, 9.800 m. 2) Kyllikki Tiro, paperitehdas, 6.600. 3) Ilta Virta, Kauppa Oy, 6.200 4) Raili Turkkila, rak.os., ja Ritva Hamari, paperitehdas, 4.800. 6) Ulla Kovero, paperitehdas, ja Aira Suur-Nuuja, paperitehdas, 4.600.

Palveluksessa olevien vaimot: 1) Elsa Krzywacka, paperitehdas, 10.000 m. 2) Salme Torniainen, sähkö-os., 9.200. 3) Hilikka Rajajärvi, ulkotyöos., 8.400. 4) Lahja Sulkanen, puuhiomo, 7.800. 5) Hilikka Tiilinen, paperitehdas, ja Aili Koskinen, puuhiomo, 7.400. 7) Elvi Ruusunen, karbiditehdas, 7.000. 8) Elna Puranen, höyryos., Alli Joutjärvi, paperitehdas, ja Kerttu Ukkonen, rak.os., 6.200. 11) Vera Kääriäinen, karbiditehdas, 6.000.

Tytöt 7—11 v.: 1) Sirpa Kelkkanen, sähköos., Marja-Leena Mannari, paperitehdas, Mirja-Liisa Mannari, paperitehdas, ja Raili Ronkainen, kuljetusos., 11.600. 5) Marja Lehtinen, höyryos., 11.400. 6) Marjatta Salonen, ulkotyöos., 9.800. 7) Pirkko Koskinen, puuhiomo 7.600. 8) Eva-Kaarina Sulkanen, puuhiomo, 7.400. 9) Virpi Lahtinen, kuljetusos., 7.300. 10) Ritva Taavila, selluloosatehdas, ja Pirkko Sulkanen, puuhiomo, 7.200. 12) Liisa Mouhu, rak.os. 7.000. 13) Kaija Kinnari, korjauspaja, 6.000. 14) Maija-Liisa Sarkanen, selluloosatehdas, 4.600.

Pojat 7—11 v.: 1) Kaarlo Lahtinen, kuljetusos., 7.200 m. 2) Matti Mannari, paperitehdas, 6.675. 3) Reijo Kelkkanen, sähköos., 6.150. 4) Matti Rajajärvi, ulkotyöos., 6.000. 5) Risto Joutjärvi, karbiditehdas, 5.600.

vätkin nyt hänen käsittelemänsä metsät kauniina ja hyvin hoidettuina.

Korpiselässä oloaikanaan metsäteknikko Asikainen oli varsinaisen toimensa ohella innokkaasti mukana monissa yhteisissä riennoissa kuuluen mm. säästöpankin ja paloapuyhtiön hallituksiin. Vapaaehtoinen maanpuolustustyö on aina ollut Asikaisen sydäntä lähellä. Niinpä hän liittyi jo v. 1917 suojeluskuntaan toimien kahden vuoden ajan paikallispuhallikkonä Korpiselässä. Hän osallistui aktiivisesti vapaussotaan v. 1918 sekä talvi- ja jatkosotiin v. 1939—44. Kymmin Oy:n 25-vuotisansiomerkin hän sai 6. 1. 52.

Rehdillä toiminnallaan sekä välittömällä ystävällisyydellään metsäteknikko Asikainen on saavuttanut esimiestensä ja alaistensa arvonnannon.

Aluemetsänhoitaja Edvard Wäätäinen Savonlinnassa 16. 12. 57. Hän on syntynyt Kuopiossa. Ylioppilaaksi hän tuli Kuopion Lyseosta v. 1918 ja suoritti metsänhoitajantutkinnon v. 1924. Valmistumisvuotenaan hän tuli yhtiömme palvelukseen saaden hoitoonsa arvioimis-, kartoitus- ja ojitustöiden valvojan vaativat tehtävät eri hoitoalueissa. Mainittakoon, että tällöin luotu metsäkartasto on vieläkin omien metsiemme hoidon perusteena. Vuonna 1938 hänet nimitettiin apulaismetsänhoitajaksi Savon toiseen hoitoalueeseen ja kolme vuotta myöhemmin nykyiseen virkaansa Saimaan hoitoalueen aluemetsän-

Tytöt 12—17 v.: 1) Marja-Leena Ronkainen, kuljetusos., 11.400 m. 2) Vuokko Heimonen, höyryos., ja Terttu Heimonen, höyryos., 10.400. 4) Milka Krzywacka, paperitehdas, 10.000. 5) Heljä Taavila, sähköos. 9.600. 6) Maria Takala, paperitehdas, 9.200. 7) Marja-Leena Koskinen, paperitehdas, 9.000. 8) Terttu Simola, kuljetusos., 8.400. 9) Else Puljava, karbiditehdas, 8.000. 10) Anja-Liisa Salonen, selluloosatehdas, 7.200. 11) Eeva Apajakari, paperitehdas, ja Maritta Henttu, selluloosatehdas, 5.200.

Pojat 12—17 v.: 1) Ilkka Tirkkonen, karbiditehdas, 11.600 m. 2) Kari Halme, sähköos., 11.400. 3) Matti Tirkkonen, karbiditehdas, 11.000. 4) Kalevi Krzywacki, paperitehdas, 9.800. 5) Pekka Oksanen, talousos., 9.000. 6) Hannu Luomala, karbiditehdas, 8.275. 7) Tapani Joutjärvi, kuljetusos., 7.400. 8) Ilkka Åkerblom, rak.os., 7.200. 9) Antti Storhammar, selluloosatehdas, 6.600. 10) Petteri Koskinen, puuhiomo, Matti Tiihonen, korjauspaja, ja Viljo Laine, paperitehdas, 6.000.

Työpaikkaurheilutoimikunnan suorittamassa arvonnassa osuivat lomapalkinnot seuraaville:

Miehet: Rauno Storhammar, korjauspaja (5). Paavo Vähänen, karbidi (5) ja Arvo Tiilinen, paperitehdas (4). Varalle Pentti Ruusunen, karbidi (2) ja Sulo Jolkkonen, kuljetusos. (5). — Naiset: Toini Sällinen, paperitehdas (1). Varalle Raili Turkkila, rak.os. (4). — Vaimot: Salme Torniainen, sähköos. (5) ja Elna Puranen, höyryos. (5). Varalle Sirkka Kelkkanen, sähköos. (4). — TyPU: Pentti Gruzdaitis, korjauspaja.

Otto Asikainen

Edvard Wäätäinen

Väinö Heiskanen

Arvo O. Pekkala

hoitajaksi, asuinpaikkanaan v:sta 1943 lähtien Savonlinna. Jo 33 vuoden ajan on metsänhoitaja Wäätäinen siis työskennellyt yhtiömme palveluksessa. Alkuvuosien tehtävänä olleesta laajasta arvioimis- ja kartoitustyöstä ja sen erinomaisesta suorituksesta mainittiin jo edellä. Saimaan hoitoalueemme aluemetsänhoitajana toimiessaan hän on saavuttanut kauniita tuloksia niin hyvin omien metsien esimerkillisenä hoitajana kuin myös luottamuksellisten suhteiden luojana laajan maakunnan metsänomistajiin. Metsänhoitaja Wäätäinen on saanut Kymmin Osakeyhtiön ansiomerkin 25-vuotisesta palveluksesta.

50-VUOTIAITA

Metsätyönjohtaja Väinö Heiskanen Tuusniemellä 12. 12. 57. Hän tuli yhtiön palvelukseen v. 1929 uittomiehäksi niputuskoneelle, jolla hän oli työssä kesäisin 11:nä vuotena. Sotien jälkeen hän tuli v. 1945 vakinaiseen palvelukseen työnjohtajaksi Kuopion hoitoalueeseen Tuusniemelle. Tuusniemen siirryttyä Juantehtaan hoitoalueeseen Heiskanen on toiminut työnjohtajana Humalavirran piirissä. Pääasiallisimpänä tehtävänä laajalla työalueellaan hänellä on ollut metsien osto ja niiden käsittely. Metsänmyyjät tuntevatkin Heiskasen miellyttävänä ja rauhallisena ostomiehenä. Esimiestensä ja alaistensa luottamuksen hän on saavuttanut rehdivillä ja ammattitaitoisella toiminnallaan. Heiskanen tunnetaan myös innokkaana raviurheilumiehenä.

Piirityönjohtaja Arvo Olavi Pekkala Pieksämäellä 14. 12. 57. Hän on toiminut jo nuoresta alkaen metsäalalla, aluksi W. Rosenlew & Co Oy:ssä ja Metsähallituksen Kalajoen hoitoalueessa. Metsäkoulun hän kävi v. 1932—34 Nikkarilassa. Sieltä päästyään hän on ollut yhtiömme palveluksessa, aluksi mittakasöörinä Mikkelin piirissä v. 1934—35 ja sen jälkeen piirityönjohtajana ensiksi Kornin ja myöhemmin Pieksämäen piirissä.

Yhteiskunnalliseen elämään piirityönjohtaja Pekkala on ottanut osaa monin tavoin toimien mm. Pieksämäellä ollessaan Partaharjun ja Kontiomäen kansakoulujen johtokunnan sekä vaalilautakuntien puheenjohtajana. Rauhallisen ja vaatimattoman luonteen omaavana hän on sekä ammattialallaan että yksityiselämässään saavuttanut esimiestensä ja naapureitensa täydellisen luottamuksen.

Manan majoille

Talonmies Iivari Jokelainen kuoli 22. 9. Kajaanissa. Hän oli syntynyt 8. 5. 1894 Sotkamossa. Yhtiömme palvelukseen hän tuli 24. 6. 1910 aluksi hevosmieheksi ja siirtyi v. 1914 laiva- ja lastaustöihin. Vuodesta 1928 alkaen hän hoiti talonmiehen tehtäviä Kajaanissa toimien välillä työnjohtajana nosto- ja lastaustöissä.

Talonmies Jokelainen tuli palvelleeksi Kymmin Osakeyhtiötä 47 vuotta. Tehtävänsä hän suoritti tunnollisesti ja yhtiön etu oli aina hänen toimintansa päämääränä.

Työnjohtaja Toivo Matteus Kirjalainen kuoli 22. 9. Mikkelin lääninsairaalassa lyhyen aikaa sairastettuaan. Hän oli syntynyt 19. 10. 1912 Hirvensalmella ja tullut yhtiömme palvelukseen v. 1936 Päijänteen hoitoalueen Hirvensalmen piiriin, missä hän olikin sitten kuolemaansa saakka.

Pienestä pojasta lähtien Kirjalainen joutui työskentelemään puun parissa hankkien itselleen hyvän ammattitaidon, jota hänellä oli tilaisuus vielä täydentää työnjohtajakurssilla Sippolan metsäkoulussa. Kun kevät tuli, niin hän lähti hinaajan mukana Puulavedelle, ja talvisin taas hän oli valvomassa hakkuu- ja ajotöitä. Pitkä oli se taival, jonka hän ehti kulkea metsissä, ja kuitenkin se katkesi miehen ollessa parhaimmillaan.

Työnjohtaja Kirjalainen tunnettiin vastuuntuntoisena työnjohtajana ja rehtinä työtoverina. Puolisonsa ja kahden lapsensa ohella muistelevat häntä kaipauksella tuttavat ja työtoverit.

Lokakuun 15. p:nä kuoli Kuusankoskella vaikean sairauden murtamana metsätyönjohtaja Väinö Liikkanen vajaan 54 vuoden ikäisenä. Hän oli syntynyt 16. 11. 1903 Virolahdella ja tullut yhtiömme palvelukseen 1. 12. 30 työnjohtajaksi metsäosaston Tehtaan (nyk. Iitin) piiriin, missä toimessa hän oli kuolemaansa saakka. Viime vuoden tammikuussa hän sai yhtiömme hopeisen ansiomerkin 25-vuotisesta palveluksesta.

Liikkanen oli aikoinaan maamme parhaita hiihtäjiä, mistä hopeamitali Lake Placidin talviolympialaisten 50 km hiihdossa v. 1932 puhuu omaa vakuuttavaa

Erik Ekholm

Eino Helenius

Kurt Julius Nordberg

Minna Esteri Järvinen

Merkkipäiviä

70-VUOTIAS

Kaavaaja Erik Selim Ekholm valimosta 25. 11. 57. Hän on syntynyt U.I. Pyhäjärvellä. Tehtaan palvelukseen hän tuli 1. 10. 1903 maatalousosastolle ja siirtyi v. 1905 yhtiön metsätöihin. Nykyisessä toimensaan hän on ollut vuodesta 1910 lähtien.

60-VUOTIAITA

Keernantekijä Erik Jalmari Lindstedt sisuosastolta 19. 11. 57. Hän on syntynyt U.I. Pyhäjärvellä. Tehtaan palvelukseen hän tuli 5. 9. 1923.

**HÖGFORSIN
TEHDAS**

kieltään. Hän oli mukana maailmanmestaruuden v. 1935 voittaneessa viestinhiihtojoukkueessamme ja hänen nimissään oli Suomen, sk.-järjestön ja piirin mestaruuksia. Hän kuului jäsenenä SVUL:n Kymenlaakson piirin hiihtojaoston ja Kuusankosken Urheiluseuran johtokuntiin. Tunnustukseksi urheilun hyväksi suorittamastaan työstä hän oli saanut Suomen urhei-

Siivooja Hilma Päivärinta valimosta 4. 12. 57. Hän on syntynyt Lopella. Tehtaan palvelukseen hän tuli 3. 7. 1938 ja toimii siivoojana sulattamossa.

Siivooja Helmi Maria Sundqvist valimosta 12. 12. 57. Hän on syntynyt U.I. Pyhäjärvellä. Tehtaan palvelukseen hän tuli 10. 8. 56 sulattamoon ja työskentelee siivoojana valimon uudessa pesulassa.

Koneenhoitaja Eino Fredrik Helenius paineilmakeskuksesta 20. 12. 57. Hän on syntynyt Pusulassa. Tehtaan palvelukseen hän tuli 1. 7. 1920 konepajalle viilaajaksi ja siirtyi v. 1935 nykyiseen toimeensa. Hän on ollut tehtaan palokunnassa alusta alkaen, ensin joukkueenjohtajana ja vuodesta 1935 konemestarina.

50-VUOTIAITA

Dipl.ekonomi Kurt Julius Nordberg myyntiosastolta 19. 11. 57. Hän on syntynyt Helsingissä. Suoritettuaan v. 1927 ylioppilastutkinnon hän kävi ruotsalaisen kauppakorkeakoulun valmistuen dipl.-

lun hopeisen ansiomitalin sekä Suomen Voimistelu- ja Urheiluliiton, Suomen Hiihtoliiton, SVUL:n Kymenlaakson piirin, Kuusankosken Urheiluseuran ja Kuusankosken kunnan kultaiset ansiomerkit.

Väinö Liikkanen oli luonteeltaan hiljainen ja vaatimaton, rehti ja velvollisuudentuntoinen. Häntä jäivät lähinnä suremaan puoliso sekä tytär perheineen.

Iivari Jokelainen

Toivo Kirjalainen

Väinö Liikkanen

Elsa Maria Saarelainen

Teodor Suontausta

ekonomiksi. Tehtaamme palvelukseen myyntiosastolle hän tuli 2. 6. 30. Hän oli mukana molemmissa sodissa ja on sotilasarvoltaan kapteeni. Vapaa-ajan harrastuksista ovat bridge ja postimerkit olleet etutilalla.

Siivooja Minna Esteri Järvinen valimosta 20. 11. 57. Hän on syntynyt H.I. Koskella. Tehtaan palvelukseen hän tuli 29. 11. 1954.

Siivooja Elsa Maria Saarelainen valimosta 29. 11. 57. Hän on syntynyt U.I. Pyhäjärvellä ja tuli tehtaan palvelukseen 19. 1. 1954.

Terveysisärs Kerttu Kyllikki Hellgren sosiaali-osastolta 13. 12. 57. Hän on syntynyt Kiimingissä. Tultuaan ylioppilaaksi v. 1931 hän kävi valtion sairaanhoitajatakoulun vuosina 1932—35 ja suoritti terveysisärsarkurssin v. 1937. Työskennelyään hoitajattarena eri sairaaloissa hän tuli 16. 7. 49 tehtaamme terveysisärsareksi. Oltuaan välillä kaksi vuotta poissa hän palasi v. 1954 takaisin toimien nykyisin toisena terveysisärsarena tehtaan poliklinikalla.

Kirvesmies Teodor Suontausta rakennusosastolta 14. 12. 57. Hän on syntynyt Hausjärvellä. Tehtaan palvelukseen hän tuli 23. 3. 1938 liesiosastolle hiojaksi ja siirtyi nykyiseen toimeensa v. 1947.

Salon urheilukuulumisia

Harrastusuinti suoritettiin 6. 7.—18. 7. välisenä aikana. Matkaa kertyi yhteensä 120 km 100 m. Arvonassa pääsivät lomalle Vierumäkeen 7. 9.—11. 9. Ilmi Åkerfelt ja Viljo Virtanen. Tuloksia:

Miehet: Pentti Suominen 8800 m, Antti Laiho 7400, Matti Eskola 7000, Kari Suominen 6200, Markku Pajola ja Esko Karanen 4000, Leo Suominen 3800, Viljo Virtanen 3600, Arvo Bang 1700, Risto Koskinen, Aimo Koski, Anto Leino ja Hannu Vigelius 1600, Mauri Laaksonen ja Valto Ranne 1000.

Naiset: Kaarin Lehto 4800 m, Ilmi Åkerfelt 4600, Terttu Wink 3800, Eine Rannikko 2600, Maija Pusa ja Maire Viherkoski 1400, Eila-M. Koskinen 1200, Saara Koivu ja Irja Virtanen 1000.

Työssä olevien miesten vaimot: Paula Bang 8600 m, Ilona Suominen 6400, Irja Eskola 2600.

Pojat: Seppo Eskola 9200 m, Olli Suominen 8000, Nisse Virta 6000, Keijo Niemelä 800.

Yleisurheilun sarjakilpailujen palkintojärjestys:

Yleinen pikajuoksusarja: 1) Esko Tuominen. 2) Mauri Laaksonen. 3) Antti Laiho. Alle 20-vuotiaitten pikajuoksusarja: 1) Hannu Vigelius.

Yleinen hyppysarja: 1) Esko Tuominen. 2) Reino Raunio. 3) Antti Laiho. Alle 20-v. hyppysarja: 1) Asko Vuorinen. 2) Hannu Vigelius. Alle 18-v. hyppysarja: 1) Lasse Hongisto.

Yleinen heittosarja: 1) Esko Tuominen. 2) Mauri Laaksonen. 3) Risto Koskinen. Alle 20-v. heittosarja: 1) Hannu Vigelius.

1500 m juoksu: 1) Esko Tuominen 4.37.0. 2) Hannu Vigelius 4.47.0. 3) Aimo Koski 4.48.5.

Salon kauppalan Talkourheilu ry:n järjestämän lentopallisarjan voitti Högforsin Tehtaan Salon tehtaitten I joukkue saaden toisen kiinnityksen kiertopalkintoon. Salon VPK oli toinen ja tehtaamme II joukkue kolmas.

AK:n ansiomerkki

Autonkuljettaja Arvi Lehtonen on saanut vastaanottaa AK:n hopeisen ansiomerkin, jonka hänelle Högforsin Tehtaan Teknillisen Kerhon huoneistossa 26. 9. järjestetyssä tilaisuudessa ojensi AK:n Karkkilan kerhon puheenjohtaja rehtori T. Nissinen.

Kuva tunnustuspalkinnon ja kunnia-kirjan luovutustilaisuudesta. Oikealla ratatyömies Matti Savolainen, keskellä dipl.ins. L. Timgren ja vasemmalla palopäällikkö E. Lipponen.

Esimerkillinen palontorjuja

Ratatyömies Matti Savolaisen täyttäessä 50 vuotta 15. 9. luovuttivat dipl.ins. L. Timgren ja palopäällikkö E. Lipponen hänelle Teollisuus-Palon palonvaaran torjumissäätiön hallituksen myöntämän tunnustuspalkinnon kunniakirjoineen neuvokkuudesta vaarallisen tulipalonalun yhteydessä. Savolaisen suorittaessa 2. 5. aamulla ennen työajan alkua tavantomaista veturin alkulämmitystä syttyi veturitalissa tulipalo, joka sai alkunsa siitä, että veturin tulipesästä oli pudonnut kipinä alla olevaan kuoppaan sytyt-

täen siinä olleen rasvan tuleen. Palosta ei kylläkään ehtinyt aiheutua vahinkoa, koska veturi saatiin ajoissa ulos tallista, mutta ellei niin olisi tapahtunut, olisivat vahingot saattaneet nousta melkoisiksi. Ansio siitä, ettei vahinkoa syntynyt, lankeaa yksinomaan veturin alkulämmityksestä huolehtineelle Matti Savolaiselle, joka neuvokkaasti ja voimakkaasta savusta piittaamatta ajoi veturin ulos tallista. Teko on sitäkin mainittavampi, koska Savolainen ei ole veturin-kuljettaja.

60-vuotias

Transporttimies Niilo Kuismin 17. 11. 57. Hän on syntynyt Salmassa. Talvisodan takia joutui hänkin evakkotielle ja tuli v. 1946 työhön Juantehtaan puuhiomoon. Oltuaan parisen vuotta poissa hän palasi takaisin ja työskentelee siellä edelleenkin. Kuismin on toiminut Juankosken ortodoksisen rukoushuoneen isännöitsijänä rukoushuoneen valmistumisesta lähtien ja kuului jo sen rakennustoimikuntaan. Pitkärannassa ja Kaavin Vehkalahdessa asuessaan hän kuului kansakoulun johtokuntaan.

Juantehtaan lentopallomestariksi

VOIMAN JA VARASTON YHDISTETTY JOUKKUE

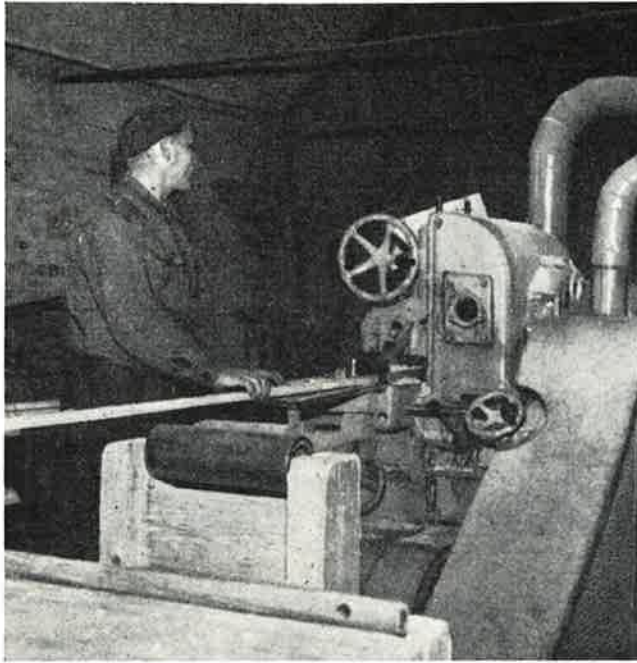
Juantehtaan lentopallomestaruudesta käytiin kovaa kamppailua osastojen kesken elokuun loppupäivinä. Kaikkiaan kahdeksan osastoa oli saanut kokoon voitonvarmuutta uhkuvat joukkueet käydäkseen mittelemaan voimiaan tässä aikamme muotiurheilussa.

Ottelut suoritettiin kolmena päivänä ja päätyivät ne seuraavasti: virkailijat—maatalousosasto 2—1 (erät 7—15, 16—14, 15—12), rakennusosasto—naisjoukkue 2—0 (15—11, 15—12), voima ja varasto—korjauspaja 2—0 (15—10, 16—14), puuhiomo—kartonkitehdas 2—0 (15—16, 15—4), rakennusosasto—virkailijat 2—1 (12—15, 15—7, 15—3), voima ja varasto—puuhiomo 2—0 (15—2, 15—3). Lopuksi ratkaistiin sitten Juantehtaan lentopallomestaruus voiman ja varaston joukkueen käydessä ottamaan mittaa rakennusosaston joukkueesta. Parempi voitti ja se oli voiman ja varaston yhdistetty joukkue. Tulos 2—0 (15—3, 15—10). Voima ja varasto sai siis tehtaamme lentopallomestaruuden nimiinsä ja vei myös kiertopalkinnon samaan kaappiin harrastushiihtojen kiertopalkinnon kanssa. Voittaneessa joukkueessa pelasivat Ilmari Issukka, Erkki Karppinen, Erkki Kuosmanen, Kauko Roth, Viljo Tuppurainen ja Jouko Tuppurainen.

STRÖMSDAL

17 46

JUANTEHDAS

Höylääjä Ray Kallio höyläämässä puutavaraa puusepäntehtaan tarpeiksi.

Rva Lea Nikunen ottamassa vastaan höyläämöstä puusepäntehtaan putoavia oven sivupuita.

Hallan uusi puusepäntehtas

Viime vuonna heinäkuun 11. päivän iltana Hallan saarella vietettiin jännittäviä hetkiä. Tuli oli päässyt riistäytymään irti puusepänerstaassa, joka sijaitsi aivan sahan välittömässä läheisyydessä. Tilanne näytti äärimmäisen uhkaavalta, mutta sekä oman että naapuripalokuntien ripeiden sammutustoimenpiteiden ansiosta tulen valta onnistuttiin rajoittamaan puusepäntehtaan. Se kuitenkin tuhoutui kokonaan ja nykyisin tehtaan paikka on tasoitettu kauniiksi nurmientäksi. Puusepäntehtas vei mennessään sahan vanhaa historiaa. Tämä hirsinen rakennus oli aikanaan siirretty Raivolasta ja Raivolan nimen se säilyttikin loppuun saakka. Alkuaikoina siinä toimi saha, kunnes uuden sahan tultua rakennetuksi se otettiin muuhun käyttöön.

Välittömästi palon jälkeen ryhdyttiin suunnittelemaan uutta puusepäntehtasta. Uuden rakentaminen vanhan paikalle ei tullut kysymykseen ja lopulta valittiin useista vaihtoehdoista Pitkäkarin puolella Puujalansalmen äärellä sijaitseva höyläämö, jonka

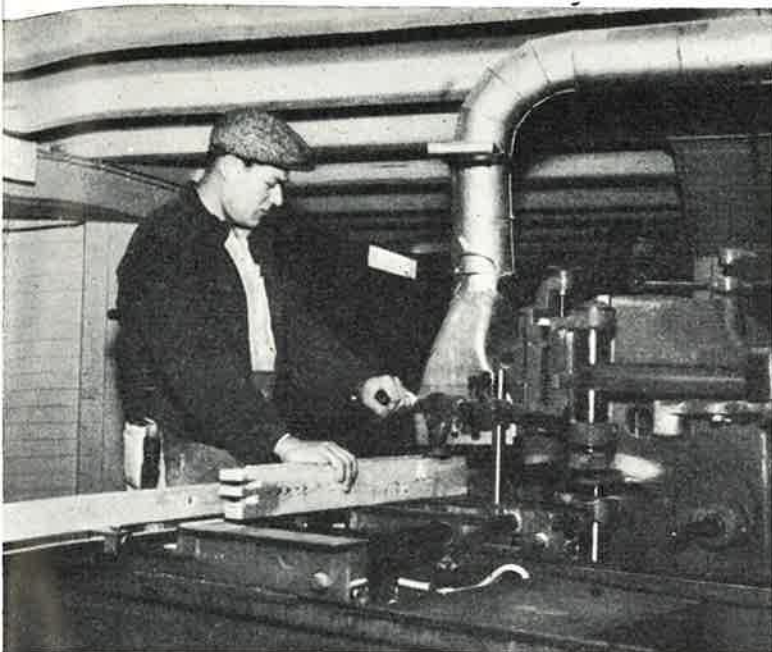
alakerrasta löytyi puusepäntehtalle riittävät tilat. Aikaisemminkin on höyläämöä ja sen yhteydessä toimivaa puutalotehdasta nimitetty puunjalostustehtaaksi ja nyttemmin puusepäntehtaan siirryttyä samaan yhteyteen tämä nimitys sopii tälle tuotantolaitokselle vielä paremmin. Puusepäntehtas aloitti toimintansa uudessa paikassa viime helmikuussa.

Uusi verstaasi on pinta-alaltaan riittävä ja koneet on voitu sijoittaa erittäin tarkoituksenmukaisella tavalla, joten sarjatyön järjestäminen käy helposti päinsä. Vaaleiksi maalatut seinät ja katto sekä tehokas loisteputkivalaistus luovat tasaisen ja miellyttävän valon joka soppeen.

Kaikki höylätty tavara saadaan yläpuolella sijaitsevasta höyläämöstä, jonka toisen linjan höylä huolehtii puusepäntehtaan tarpeista. Höylätty ja puusepäntehtaan mittojen mukaan 'kaapattu' tavara putoaa aukon kautta alas ja niin alkaa sen kulku koneelta koneelle. Pääartikkelit ovat ikkunat ja ovet ja kuvamme esittelevätkin etupäässä niiden valmistusta. Ensimmäinen konekäsittely tapahtuu tappikoneessa, jossa suoritetaan sekä lovittaminen että tapittaminen. Sen jälkeen puu joutuu kauneuskäsittelyyn. Kaikki mädät oksat porataan ja tilalle napautetaan puu-

HALLAN TEHTAAT

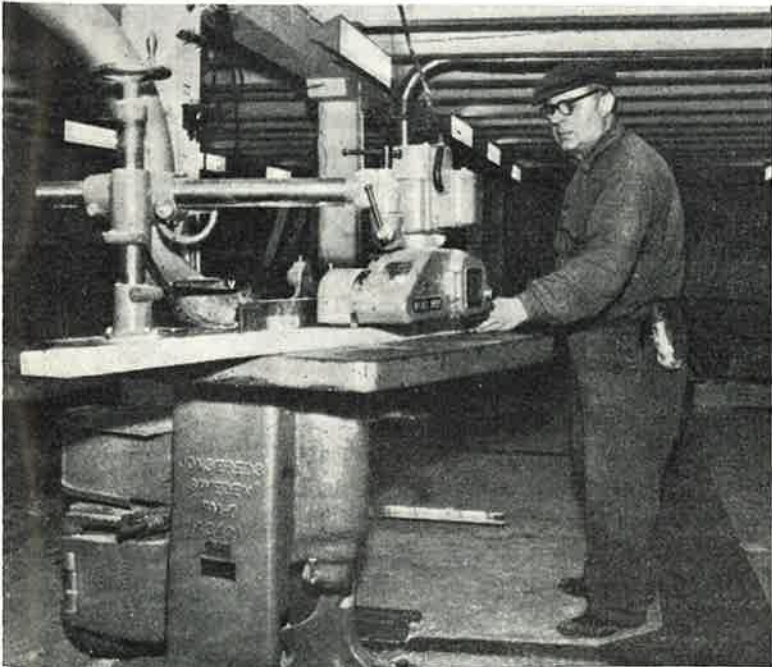
Puuseppä Henry Korttila tappikoneen ääressä loveamassa oven karnipuita.

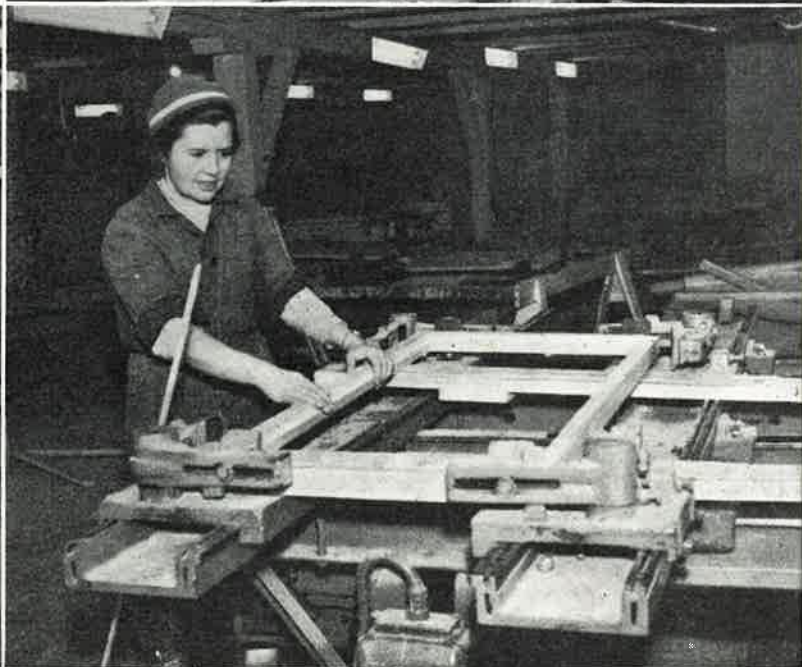
Ylhäällä oikealla: Puusepäntehtaan työnjohtaja August Tirkkonen näppärien tyttöjensä seurassa. Nti Inkeri Suntio poraa oksia ja nti Eeva Silvennoinen naputtelee naurussa suin paikkoja reikiin.

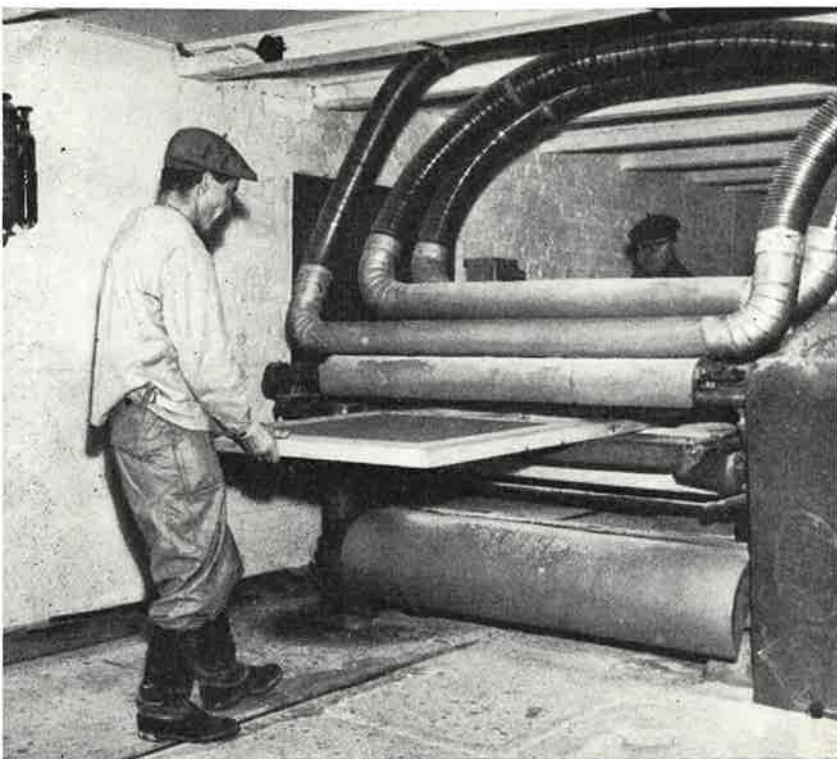
Oikealla: Nti Kaisu Suntio sahaa tarkistussirkkelissä oven täytteen eli peilinmitan mukaiseksi.

Puuseppä Sulo Virtanen suorittamassa jrsinkoneessa muotohöyläystä.

Nti Eeva Silvennoinen puristamassa ikkunankehystä kokoon kasauskoneessa.

Puuseppä Sulo Virtanen on syöttänyt oven rumpusantajaan ja puuseppä Veikko Luukkonen ottaa sen vastaan.

Teränasettaja Olavi Hjelt pitää huolta koko puunjalostustehtaan koneiden teristä.

Eräissä nurkkauksessa työskentelee Halan mallipuuseppä Eino Kostamo. Valumallitöiden ohella hänen käsistään syntyy muutakin. Parhaillaan on jakkaran teko menossa.

paikka. Vaikka höyläämöstä saadaan puutavara melkein pä minkä muotoisena tahansa, täytyy toisinaan suorittaa muotohöyläystä vielä alakerrassa. Tämä tapahtuu jyrsinkoneessa. Tarkistussirkkelissä on joitakin kappaleita vielä sahattava määrämittäiseksi, ja kun ketjutalttaporakoneella on ajettu lovet, seuraakin kasausvaihe erityisessä kasauskoneessa. Näin karmit, pokat ja ovet ovatkin saaneet lopullisen muotonsa ja joutuvat loppusilaukseen. Se käy nopeasti rumpusantajassa, jonka hiekkapaperirullien välistä päästään tuote on valmis.

Mainitsimme jo, että ikkunoiden ja ovien valmistus tarjoaa puusepäntehtaalte eniten työtä. Tämän lisäksi valmistetaan monenlaisia muita tilaustöitä, joita tekemään tarvitaan myös penkkipuuseppiä. Niinpä tällä penkkipuuseppien puolella oli tutustumiskäyntimme aikana tekeillä keittiökalustoja, jakkaroita, pyykkiaatioita, tralleja ja monenlaisia muita käyttöesineitä.

Puusepäntehtaan työpaine vaihtelee tilausten mukaan. Normaalisti on töissä viisi miestä ja kaksi naista, mutta tarvittaessa siirretään tehtaaseen lisää työvoimaa. Puunkulutus vaihtelee kuukaudessa 10:stä 13 standartiin.

TOIMITUKSEN TUOLILTA

Tulipa mieleemme seitsemän veljeksien aherrus lukkarin ankarassa koulussa pistäytyessämme työteknillisten kurssien oppitunnilla ammattikoulussa. Aapiskirjojen tilalla oli näillä veljeksillä kourassaan laskutikku, jota tuikein ilmeinen katselivat. Ei paljon puuttunut, etteikö hiki helmeilnyt otsalla ja ilmoille päässyt tuskallinen ähkinä.

Mutta pian alkoi vertaaminen lukkarin kouluun rakoilla. Eipä aikaakaan, kun mittatikusta löytyi vastaus. Rypyt silisivät silmäkulmista ja tyytyväisyys loisti naamataulusta. Nämä aikamiespojat taisivat oppivaisuutensa puolesta olla pikemminkin Eeron ja Laurin sukulaisia, vaikka ulkomuotonsa puolesta olisimme heidät pikemminkin sijoittaneet Juhanin ja muiden vanhempien veljesten joukkoon.

Mielikuva lukkarin koulusta alkoi yhä enemmän hämärtyä. Opettajasta oli lukkarin kovakätinen ankaruus kaukana. Ei olisi hänestä ollut karttakepin käyttäjäksi siihen tarkoitukseen, mihin se niin luontevasti soveltuu. Ei, numeroita vain osoitteli ja lasketteli väliin leikkipuheitakin. Eivät pysyneet aikamiespojattakaan tuppisuina, vaan höystivät sattuvalla sanaleikkilään visaista matematiikkaa. Ja hyvin sujui opetus. Oikeita vastauksia sateli, laskettiinpa mittatikun tai kynän ja paperin kanssa.

Mutta mennäänpä vielä lukkarin kouluun. Sellaisen varassa on Suomen rahvaan opinkäynti ollut vuosisatojen ajan. Eivätkä läheskään kaikki päässeet osalliseksi sellaisestakaan opetuksesta. Viisaan talonpojankin oli usein tyydyttävä vain puumerkin piirtoon, kun piti panna mustaa valkealle. Usko sanan voimaan oli kuitenkin horjumaton. Siihen aikaan, kun ei kirja ollut vielä Suomen kansan tiedon lähteenä,

säilyi tieto, viisaus ja runous muistitietona polvelta toiselle kunkin sitä rikastuttaen ja kartuttaen. Tuosta sanan hallitsemisesta ja taidosta kertoo meille parhaiten Suomen kansan muinaiset runot, ihmeellinen hengen aarteisto.

Mutta tarvittiinpa aikaa myöten myös oikeata kirjaa. Tuli Agricola, joka antoi aapisen ja uuden testamentin ja johdatti rahvaan kirjallisen opin tielle. Vaivalloista oli alku ja visaisena se kesti runsaasti kolme vuosisataa, kunnes tuli Cygnaeus ja perusti uudenaikaisen kansakoulun. Ja nykyisin meille ei ainoastaan avata koulun ovea, vaan meidät velvoitetaan siitä sisään astumaan. Niin muuttuu maailma, Eskoseni!

Siunattu asia, että meidän pienen kansan kohdalla on niin onnellisesti käynyt. Opin tietä astuen olemme päässeet nousemaan sivistyskansaksi, ja koulu on myös auttanut meitä säilyttämään paikkamme itsenäisenä kansana muiden kansojen joukossa.

Kauas johdatti teknillisten kurssien matematiikan tunti ajatuksemme. Mutta samaa tärkeätä koulunkäyntiä se on tämä aikamiesten koulukin. 'Ei oppi ojaan kaada' pätee yhä heidänkin kohdallaan. Maailmanmeno on nykyisin niin rientoisaa, että kunnolla mukana pysyäksemme on istuttava koulunpenkille vielä aikuisenakin. Nämä aikamieskoululaisemme ovat päättäneet syventää ammattitietojaan ja taitojaan. Se on oikein. Toivomme heille menestystä opinnoissaan. Toivomme sinnikkyyttä ja kestävyyttä, sillä sitä tarvitaan kahta verroin enemmän, kun opiskellaan jokapäiväisen työn lomassa ja arkihuolien ahdistamana. Joka tapauksessa alku näytti lupaavalta, ja mitä perästä kuuluu, siihen palaamme sitten aikanaan.

T u o m o

Merkipäiviä

60-VUOTIAITA

Moottorinkuljettaja Arvo M ä k e l ä 27. 11. 57. Hän on syntynyt Vehkalahdella. Yhtiön palvelukseen hän tuli v. 1935 selluloosatehtaalle, mistä kuitenkin jo samana vuonna siirtyi s/s Siriuksen kansimieheksi. Nykyisessä toimessaan Hallan ja Kotkan välillä liikennöivän moottoriveneen kuljettajana hän on ollut vuodesta 1951 lähtien.

Hevosmies Nikolai R e p o 2. 12. 57. Hän on syntynyt Impilahdella. Yhtiön palvelukseen hän tuli v. 1947 rakennusosastolle sekatyöhön ja siirtyi v. 1948 ulkotyöosastolle työskennellen edelleenkin ulkotyöosaston tehtävissä Jumalniemessä.

Kimpien kuormaaaja Suoma H o h t i 13. 12. 57. Hän on syntynyt Suursaarella. Yhtiön palvelukseen hän tuli v. 1943 sekatyöhön sahalle ja työskentelee siellä edelleenkin.

50-VUOTIAITA

Sekatyöläinen Aino S a l o 20. 11. 57. Hän on syntynyt Sippolassa. Yhtiön palvelukseen hän tuli v. 1943 höyläämöhön. Työskenneltyään välillä lautatarhalla hän siirtyi takaisin höyläämöhön.

Vaunuaaja Vilho T i i h o n e n 30. 12. 57. Hän on syntynyt Kymissä. Vuonna 1935 hän tuli työhön Hallan sahalle tukinuiittoon ja työskentelee edelleenkin sahalla.

